

Η δημιουργία ενός μύθου: Όλα ξεκίνησαν στο Βερολίνο, με την πρώτη περσόνα της Λόλα, της πόρνης που φέρονταν σαν αριστοκράτισσα στο *Γαλάζιο Άγγελο* (1930), να τραγουδάει ότι είναι «γεννημένη, από την κορυφή ως τα νύχια, ν' αγαπά». Ταινία του Τζόζεφ φον Στέρνμπεργκ, ενός εβραϊκής καταγωγής Αυστριακού με το όνομα Τζόζεφ Στερν, που ξεκίνησε εργαζόμενος στα φωτογραφικά εργαστήρια ενός στούντιο στο Χόλιγουντ και μόλις άρχισε να σκηνοθετεί πήρε τον ψευδώνυμο τίτλο του αριστοκράτη. Ο Τζο γοητευμένος από τη Μαρλένε (υπήρξαν ήδη εραστές από τα γυρίσματα) θα την προσκαλέσει στις ΗΠΑ για μια επόμενη συνεργασία τους με την Παραμάουντ. Κι αυτή θα ανταποκριθεί –«στο καθήκον» που της επέβαλλε απρόσμενα η μοίρα «να γίνει διάσημη», όπως έλεγε–, αφήνοντας πίσω της την οχτάχρονη κόρη της, έναν άβουλο σύζυγο, τον τελευταίο εραστή της και την αγαπημένη φίλη-ερωμένη της. Για να βρεθεί στη χώρα των θαυμάτων, στο Χόλιγουντ, σε μια εποχή μετάβασης από τον βωβό στον ομιλούντα όπου πολλιά μεγάλα αστέρια καταποντίζονταν συνεχώς και αναζητούνταν νέα πρόσωπα. Κι εκεί, με την αυστηρή καθοδήγηση του πυγμαλίωνά της Στέρνμπεργκ που θα κάνει δραστικές αλλαγές στην εμφάνισή της, θα αναδειχθεί αρχικά σε «μια νέα Γκρέτα Γκάρμπο» αλλιώς μια Γκρέτα Γκάρμπο με νωχελικό αισθησιασμό, ανδρόγυνες εκφράσεις και βαθιά βραχνή φωνή. Για να μεσουρανήσει γρήγορα σαν «αυτόφωτο» αστέρι που θα αποτελέσει το μυθικό πρότυπο της Γυναίκας μιας νέας εποχής «που όλοι αγαπούν» και άντρες και γυναίκες και αριστοκράτες και θνητοί. Με σήμα κατατεθέν το γλιάρό της βλέμμα (σαν νυσταγμένο και ηδυπαθές) και τα φτερωτά της φρύδια. Με οπλοστάσιό της την πιο διάσημη γκαρνταρόμπα του 20ού αιώνα σε ρούχα, καπέλα και αξεσουάρ. Ένας μύθος που εδραιώθηκε ανεξάρτητα από το όποιο υποκριτικό της ταλέντο που η ίδια δεν αποδέχτηκε ποτέ της ότι είχε. Όπως έλεγε ο Αντρέ Μαθιρώ, «η Μαρλένε Ντίτριχ δεν είναι μια ηθοποιός όπως η Σάρα Μπερνάρ· είναι ένας μύθος όπως η Φρύνη».

του Σωτήρη Ζήκου

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003 ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 131

ΧΟΡΗΓΟΣ
RENAULT

Marlene Dietrich

Ο μύθος μιας ντίβας

ΓΙΑ ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΜΗΝΑ

2 CineNews απ' όλον τον κόσμο

3 VideoDance2003: Πολιτικό Σώμα, από 19 έως 25 Σεπτεμβρίου στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

4 Η επιστροφή των μεγάλων στο Planet Cinema και Σεξ, αλήθεια και κινηματογραφήσεις στις **Εικόνες & Ιστορίες**

5 Εβδομάδα Βιμ Βέντερς με τον Αμερικανό φίλο, Παρίσι, Τέξας και Τα φτερά του έρωτα σε νέες κόπιες

6&7 Σε πρώτη προβολή: Ανασαινώ με τη Βαλέρια Γκολίνο. Δείξε μου αγάπη του Λούκας Μούντισον, Ανοιχτές καρδιές της Σουζανν Μπίερ. Πάνω στα χείλη μου με τον Βενσάν Κασέλ και Το άνθος του κακού του Κλοντ Σαμπρόλ

8 Μαρλένε Ντίτριχ: Κινηματογραφικό αφιέρωμα με 10 ταινίες από 5 έως 11 Σεπτεμβρίου και έκθεση φωτογραφίας

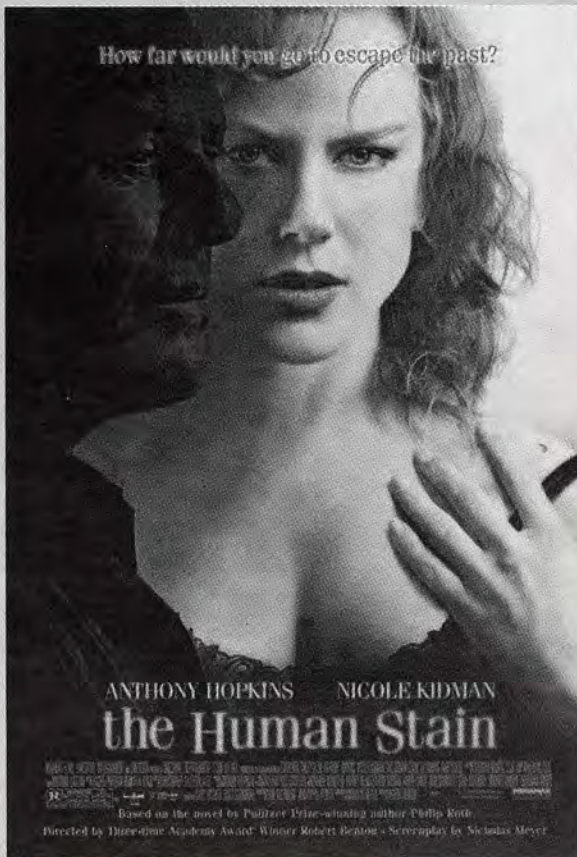
11 Τα Φεστιβάλ του κόσμου: η 60η Μόστρα της Βενετίας

Ήταν θέμα χρόνου να γίνει. Το σχέδιο για την επική βιογραφία του Τσε Γκεβάρα πήρε το πράσινο φως από τα στούντιο της Warner Bros. Ο Στήβεν Σόντερμπεργκ περιορίστηκε στη θέση του executive producer, παραχωρώντας τη σκηνοθεσία στον διαπρεπή αν και παθιασμένο ερμηίτη Τέρενς Μάλικ, ο οποίος έχει ανοιχτούς λογαριασμούς με τον Κομαντάτε. Πίσω στα 1967, ο Μάλικ ήταν δημοσιογράφος του «New Yorker» σε αποστολή στη Βολιβία προκειμένου να σκιαγραφήσει το πορτραίτο του γοητευτικού αντάρτη. Ήταν όμως η μέρα που ο Τσε αιχμαλωτίστηκε και δολοφονήθηκε, κι έτσι ο νεαρός ρεπόρτερ δεν παρέδωσε ποτέ το κείμενο του. Ως σκηνοθέτης λοιπόν έχει τη δεύτερη ευκαιρία.

Μετά το Το Ανθρώπινο Στίγμα (με τη Νικόλ Κίντμαν και τον Άντονι Χόπκινς), ένα ακόμα μυθιστόρημα του σπουδαίου αμερικανού συγγραφέα Φίλιπ Ροθ οδεύει προς τη μεγάλη οθόνη. Ο Αυστραλός Φίλιπ Νόις θα σκηνοθετήσει το *Αμερικάνικο Ειδύλλιο*, μια ρεαλιστική εξέταση της σκοτεινής πλευράς του αμερικάνικου ονείρου, με κεντρικά πρόσωπα έναν πετυχημένο άνδρα και ευτυχισμένο οικογενειάρχη που ο κόσμος του συντρίβεται όταν ανακαλύπτει πως η έφηβη κόρη του είναι τρομοκρατίσσια.

Μπορεί λόγω Ιράκ οι αμερικανοί να έριξαν τα γαλλικά κρασιά και τα «french fries» στον Καϊάδα αλλά στον κινηματογράφο οι γαλλοαμερικανικές σχέσεις δείχνουν να ισορροπούν θαυμάσια. Έτσι μετά τη συμμετοχή της στη ρομαντική κωμωδία *I Heart Huckabee's* (αντικαθιστώντας την Κατρίν Ντενέβ) του Ντέιβιντ Ο' Ράσελ, η Ιζαμπέλ Υπέρ θα πρωταγωνιστήσει στο αγαλλόφωνο *In America*, το οποίο βασίζεται στο ομώνυμο μυθιστόρημα της Αμερικανίδας Σούζαν Σόνταγκ. Πρόκειται για την αληθινή ιστορία της Πολωνέζας ηθοποιού Μαρίνα Ζαλέσκα, η οποία εν έτει 1876 ταξιδεύει με την οικογένειά της στην Καλιφόρνια για να βρει ένα «ουτοπικό» κοινόβιο, αναζητώντας την αυτο-μεταμόρφωση της. Όταν το κοινόβιο διαλύεται, η ηρωίδα επιστρέφει με επιτυχία στη σκηνή. Το σενάριο του βιβλίου που έλαβε το «National Book Award 2000» επεξεργάζεται ο Φρεντερίκ Ραφαέλ (*Μάτια Ερμητικά Κλειστά*) και η παραγωγή είναι της γαλλικής «Gemini Films» και της «Les Films du Camelia», εταιρίας της Υπέρ.

Αγαπάς τη «Miramax»; Απόδειξή! Η Γκουίνεθ Πάτρουου και ο σκηνοθέτης Τζον Μάντεν, μετά τη συνεργασία τους στον *Ερωτευμένο Σαίξπηρ* απευθύνονται στο κάλεσμα των αδελ-

φών Γουάινστιν (δεν ξεχνάς ποτέ ποιος σε έφερε στα όσκαρ) για να μεταφέρουν στη μεγάλη οθόνη το βραβευμένο με Πούλιτζερ και Τόνυ θεατρικό έργο του David Auburn, *Proof*. Για την Πάτρουου ο ρόλος είναι γνώριμος αφού τον έπαιξε με επιτυχία στη θονδρέζικη θεατρική σκηνή περίπου. Θα υποδυθεί την κόρη ενός φοβερού και τρομερού καθηγητή μαθηματικών, η οποία τον φροντίζει τις τελευταίες μέρες της ζωής του. Στο ρόλο του ερωτικού της παρτενέρ θα δούμε τον ταλαντούχο κύριο Τζέικ Γκύνλενχαλ (*Ντόνι Ντάρκο*).

Μετά το μελόδραμα, ο Τοντ Χέινς επιστρέφει στα θημέρια του *Velvet Goldmine* και καταπιάνεται με έναν θρύλο της μουσικής. Μαζί με τον Μπομπ Ντύλαν επεξεργάζονται ένα κινηματογραφικό σχέδιο εμπνευσμένο από τη ζωή του σπουδαίου τραγουδοποιού. Το πιο δύσκολο μέρος της συνεργασίας τους φαί-

νεται ότι είναι το κάστινγκ αφού χάριν της αυθεντικότητας, πρέπει να βρεθούν επτά ηθοποιοί που θα υποδυθούν τον Ντύλαν σε διαφορετικές εποχές της ζωής του.

Τέλος τα μουσικά ντοκιμαντέρ για τον Βιμ Βέντερς. Ο Γερμανός σκηνοθέτης επιστρέφει στη μυθοπλασία με το *Don't Come Knocking* και ξανασυνεργάζεται στο σενάριο με τον ηθοποιό και θεατρικό συγγραφέα Σαμ Σέπαρντ που είχε υπογράψει και το *Παρίσι, Τέξας*. Πρόκειται για ένα σύγχρονο γουέστερν το οποίο θα γυριστεί στην Αριζόνα, με τη Τζέσικα Λανγκ και τον Ζαν Ρενό στους βασικούς ρόλους.

Μια ηθοποιός καταδικασμένη στην αποτυχία φέρνει τα πάνω κάτω στη ζωή ενός άνδρα. Το νέο πρότζεκτ του Νηλ Λαμπίουτ θα είναι μια κωμωδία φαντασίας, η οποία παρουσιάζεται ως μια σουρεαλιστική απόδοση του κλασικού *Πυγμαλίων* του Μπέρναρντ Σο. *Nagor* ο τίτλος και Σάντρα Μπούλοκ – Ρέιφ Φόινς, το πρωταγωνιστικό ζευγάρι.

Δύσκολο να το φανταστεί κανείς αλλά ο Τομ Κρουζ θα υποδυθεί τον «κακό» της μεγάλης οθόνης. Ο Μάικλ Μαν τον έπεισε να τσαλακώσει την εικόνα του στο *Collateral*, παίζοντας έναν δολοφόνο ο οποίος υποχρεώνει έναν ανυποψίαστο σωφέρ να τον πάρει κούρσα και να τον βοηθήσει να βρει το υποψήφιο θύμα – στόχο του. Στο βολάν θα δούμε μάλιστα τον Άνταμ Σάντλερ.

Μετά τα σημάδια στα καλαμποκώματα έρχονται τα θυμωμένα μυθικά πλάσματα του δάσους να τρομάζουν τους κατοίκους μιας μικρής κοινότητας, εν έτει 1897. Όλα αυτά στο καινούριο θρίλερ του Μ.Νάιτ Σάιμαλαν με τίτλο *The Woods*, το οποίο υπόσχεται γερές δόσεις υπερφυσικού και αστικών θρύλων. Για τις βασικές ερμηνείες έχουν κλείσει οι Σιγκούρνι Γουίβερ, Γιοακίμ Φοίνιξ, Κίρστεν Ντανστ, Άστον Κούτσερ ενώ με τον πρωταγωνιστικό ρόλο φημερτάρε έντονα ο Άντριαν Μπρόντι του *Πλαίσια*.

Με το ευαίσθητο και αμφιλεγόμενο θέμα της ευθανασίας καταπιάνεται στο επόμενο του φιλμ ο ανερχόμενος Αλεχάνδρο Αμεναμπάρ. Κεντρικός ήρωας της ταινίας είναι ο Ραμόν Σαμπέντρο (θα τον υποδυθεί ο Ισπανός Χαβιέ Μπαρντέμ), ο οποίος αγωνίζεται 25 ολόκληρα χρόνια για να αποκτήσει το δικαίωμα να πεθάνει. Τίτλος του πρότζεκτ: *Mar adentro*.

MARLENE DIETRICH • EINE LEGENDE IN BILDERN Eine Ausstellung des Goethe-Institut Inter Nationes

MARLENE DIETRICH: ΕΝΑΣ ΜΥΘΟΣ ΣΕ ΕΙΚΟΝΕΣ

Έκθεση φωτογραφίας στο «Δωμάτιο με Θέα»
και στον 5ο όροφο του ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT

Σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Goethe Θεσσαλονίκης, το Φεστιβάλ Κινηματογράφου εξασφάλισε μια σπάνια έκθεση φωτογραφίας της μεγάλης γερμανίδας ηθοποιού που καλύπτει τους τοίχους του 5ου ορόφου του ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT και του «Δωματίου με Θέα». Στην έκθεση αυτή παρουσιάζονται στιγμιότυπα από τις ταινίες της Marlene Dietrich, φωτογραφίες από τα παρασκήνια των ταινιών, από δημόσιες εμφανίσεις της, οικογενειακά πορτρέτα, καθώς επίσης και φωτογραφίες της από διάσημους καλλιτέχνες, όπως οι Cecil Beaton, Mario Bucovich, Don English, Ray Jones και άλλοι.

Η έκθεση ξεκινά την Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου 2003, μαζί με το κινηματογραφικό αφιέρωμα στην αίθουσα Παύλος Ζάννας (βλ. σελίδα 8).

ΟΛΥΜΠΙΟΝ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 131 • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2003

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛΣ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: ΑΝΤΩΝΗΣ ΚΙΟΥΚΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΣΩΤΗΡΗΣ ΖΗΚΟΣ

ΣΥΝΤΑΞΗ: ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΛΛΙΤΗΣ,
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΠΑΜΠΑΣ, ΤΖΕΝΗ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΜΟΥΓΚΟΣ-ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Πλ. Αριστοτέλους 10, 546 23 Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 378 400

e-mail: info@filmfestival.gr

www.filmfestival.gr

EUROPA ★ CINEMAS

Για παρατηρήσεις, σχόλια, ιδέες, προτάσεις για το Φεστιβάλ Κινηματογράφου και το Πρώτο Πλάνο, στείλτε το mail σας στη διεύθυνση
newslist@filmfestival.gr

ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΠΛΟ: 6,50€ • CINEKARTAF: 5,30€

Κάθε Πέμπτη γενική είσοδος 5,30€

ΑΙΘΟΥΣΑ ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ - ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

ΑΠΛΟ: 5€ • CINEKARTAF: 4€

ΣΙΝΕΑΚ: 3€ • ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ: 3€

ΜΕΤΑΜΕΣΟΝΥΧΤΙΕΣ ΠΡΟΒΟΛΕΣ

Είσοδος μόνο με προσκλήσεις

Για πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα και επιβεβαίωση της ημέρας και ώρας προβολής των ταινιών, τηλεφωνήστε στο 2310 378 404.

19-25 Σεπτεμβρίου ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT-αίθουσα ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ VideoDance2003 ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΩΜΑ

Το διεθνές φεστιβάλ ταινιών χορού VideoDance που διοργανώνεται από το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, πραγματοποιείται φέτος για τέταρτη χρονιά. Στις τρεις προηγούμενες διοργανώσεις το ελληνικό κοινό είχε την ευκαιρία να γνωρίσει το έργο σημαντικών σκηνοθετών και χορογράφων από όλο τον κόσμο και να ενημερωθεί για τις σύγχρονες τάσεις στο χώρο του σύγχρονου χορού αλλά και στο πεδίο των πειραματισμών στο σημείο που συναντώνται οι εικαστικές και οι παραστατικές τέχνες. Πάνω από 200 ταινίες από όλο τον κόσμο και το σύνολο της μέχρι σήμερα Ελληνικής παραγωγής έχουν παρουσιαστεί στις τρεις προηγούμενες εκδόσεις του VideoDance. Η φετινή διοργάνωση χαρακτηρίζεται από την έμφαση στο στοιχείο της πολιτικοποίησης των δημιουργών των οποίων οι ταινίες παρουσιάζονται, και από τη διερεύνηση της σχέσης της κινούμενης εικόνας με την κίνηση και με τον ήχο –και κυρίως με τη σύγχρονη αυτοσχεδιαστική ηλεκτρονική μουσική. Παρουσιάζονται επίσης οι τελευταίες τάσεις στο χώρο του σύγχρονου χορού και οι πιο σημαντικές εξελίξεις στο χώρο του πειραματισμού με την κίνηση, την κινούμενη εικόνα, την τεχνολογία και τα νέα μέσα.

Πολιτικό Σώμα

Σ' αυτήν την ενότητα, που καθορίζει και την ταυτότητα του φετινού φεστιβάλ, παρουσιάζονται ταινίες των οποίων οι δημιουργοί χρησιμοποιώντας τη γλώσσα του κινηματογράφου, των εικαστικών τεχνών αλλά και του σώματος, παίρνουν θέση απέναντι στα όσα συμβαίνουν γύρω μας και προτείνουν το προσωπικό τους δράμα ή μια μορφή παρέμβασης, έστω κι αν αυτή εκφράζεται κυρίως στο επίπεδο της επιθυμίας. Ο πόλεμος, η πείνα, η απώλεια, η ανηλεής εκμετάλλευση των φυσικών πηγών και η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, το δυτικό βλέμμα στην Αφρική, ο πολιτιστικός ιμπεριαλισμός και ο ρατσισμός είναι τα θέματα που πραγματεύονται οι ταινίες που παρουσιάζονται σ' αυτό το πρόγραμμα.

Μη χάσετε:

- Το εκπληκτικής δύναμης *NoBody* της Sasha Waltz, βασισμένο στην τελευταία της ομώνυμη παράσταση στη Schaubühne του Βερολίνου και κινηματογραφημένο από την ίδια.
- Πώς η ομάδα του Les Ballets C de la B και ο χορογράφος Alain Platel βιώνουν την πολιτική τους θέση απέναντι στον κόσμο, στο *One of Us* της Lazara Rosell Albear.
- Τις πολυβραβευμένες ταινίες *A Prayer from the Living* του Alex Reuben (Μεγάλη Βρετανία) και *Black Spring* του Benoit Dervaux (Γαλλία).

- Επίσης, πώς ο χορός μεταμόρφωσε τη ζωή μερικών πάμφτωχων παιδιών σε ένα παρακμακό προάστιο της Νότιας Αφρικής στο *Guguletu Ballet* της Kristin Pichaske.
- Την πολιτικοποιημένη δουλειά μίας νέας Αλγερινής καταγωγής χορογράφου, που ζει στη Γαλλία, της Nacéra Belaza, το όνομα της οποίας σύντομα θα γίνει γνωστό σε όλη την Ευρώπη, στο *Moins de Bruit* της Hélène Bouquin.
- Την έκπληξη του φεστιβάλ: *The Jaffaman* του Oliver Ashton.

Μνήμη / Σώμα / Εικόνα

Η καταγεγραμμένη στο σώμα μνήμη, που γίνεται η βάση της συνειδητοποίησης και της θέσης ευθύνης απέναντι στον κόσμο είναι το θέμα της ενότητας που συμπληρώνει αυτήν για το πολιτικό σώμα.

Μη χάσετε:

Το μικρής διάρκειας αριστούργημα *We Got Old* της Rachel Davies και, σε παγκόσμια πρεμιέρα, το *Andout* των Duncan Sim και Jane Mason.

Maya Deren

Για τους σινεφίλ φίλους μας, το σημαντικό γεγονός αυτού του φεστιβάλ θα είναι σίγουρα το αφιέρωμα στη Maya Deren (1917-1961). Για πρώτη φορά στην Ελλάδα παρουσιάζεται το σύνολο σχεδόν των ταινιών που άφησε ως παρακαταθήκη η πρόωρα χαμένη Maya Deren, η οποία υπήρξε μια μυθική μορφή στο χώρο της avant-garde της Αμερικανικής τέχνης στις δεκαετίες του '40 και του '50 και θεωρείται από πολλούς η μητέρα του Αμερικανικού πειραματικού κινηματογράφου. Το αφιέρωμα συμπληρώνεται από το εξαιρετικό ντοκιμαντέρ της Martina Kudláček *In the Mirror of Maya Deren*, που ανιχνεύει τις πηγές της δημιουργίας αυτής της μοναδικής προσωπικότητας, και από τέσσερις ταινίες νέων σκηνοθετών από τα τέσσερα σημεία του ορίζοντα στον απόηχο των ταινιών της Maya Deren.

Στην Αθήνα οι έξι ταινίες της Maya Deren θα παρουσιαστούν με ζωντανή μουσική επένδυση από τέσσερις διαφορετικούς νέους μουσικούς της ηλεκτρονικής σκηνής.

Φως από το Βορρά

Στις Σκανδιναβικές χώρες κάτι ιδιαίτερο συμβαίνει στο χορό ενώ ταυτόχρονα δίνεται μια πρωτότυπη έμφαση στην κοινή δημιουργία σκηνοθετών και χορογράφων. Ένα σύντομο αλλά περιεκτικό πρόγραμμα με ταινίες από τις πέντε Σκανδιναβικές χώρες μας φέρνει σε επαφή με το παράξενο φως τους. Ένα μέρος από τη σειρά των ταινιών *Moving North*, που δημιουργήθηκε για να φέρει σε επαφή νέους χορογράφους και σκηνο-

θέτες από τη Σουηδία, τη Νορβηγία, τη Δανία, τη Φινλανδία και την Ισλανδία, θα παρουσιάσει στην Αθήνα ο εμπνευστής της σειράς Magne Antonsen. Μη χάσετε:

- Τη νέα ταινία της γνωστής πλέον στο ελληνικό κοινό Βρετανίδας Miranda Pennell *Magnetic North*, που γυρίστηκε στη Φινλανδία.
- Την υπέροχη γιγιά από την Ισλανδία που χορεύει κρυφά από την κόρη της στο *While the Cat's Away* της Helena Jönsdóttir.

Οι Rosas όπως δεν τους έχετε ξαναδεί

Για τους φίλους του σύγχρονου χορού, και ιδιαίτερα για όσους έχουν αδυναμία στη Βέλγικη Σκηνή, το όνομα «Rosas» λείει πάρα πολλά. Για τα είκοσι χρόνια της ομάδας παρουσιάστηκε πέρα στις Βρυξέλλες μια έκθεση με υλικό από όλη την εικοσάχρονη πορεία τους. Στη video-εγκατάσταση *Rosas: 40 portraits* που παρουσιάζεται στην Αθήνα, συνυπάρχουν οι προσωπικές ταινίες των 40 χορευτών που σημάδεψαν την πορεία της ομάδας. Στο ντοκιμαντέρ *Corps Accords* του Michel Collin, η χορογράφος της ομάδας Anne Teresa De Keersmaecker εξηγεί τη μοναδική σχέση που ανέπτυξε με το μουσικό Thierry de Mey συνθέτοντας σχεδόν από κοινού τη χορογραφία του *April Me*, μιας από τις τελευταίες παραστάσεις της ομάδας. Τέλος, παρουσιάζουμε σε παγκόσμια πρεμιέρα την ταινία *Small Hands* του Boris Van der Avoort, που ανασυνθέτει κινηματογραφική την ομώνυμη τελευταία χορογραφία της Anne Teresa De Keersmaecker σε μουσική Purcell (η χορογραφία που θα παρουσίαζε φέτος η ομάδα στο Φεστιβάλ της Αθηνών, αν δεν είχε ματαιωθεί).

Από τη Δύση στην Ανατολή

Δύο πολύ γνωστοί χορογράφοι καταθέτουν μέσα από τη δουλειά τους ένα μοναδικό κράμα πολιτισμών. Ο αλβανικής καταγωγής Γάλλος Angelin Preljocaj διερευνά την εικονογραφική επιρροή του Δυτικού πολιτισμού στο χορό με τη χορογραφία του *Annonciation (Ευαγγελισμός)*, ένα εκπληκτικής δύναμης και έντασης duo που ερμηνεύουν οι βραβευμένες με Bessie award χορεύτριες Julie Bour και Claudia de Smet. Ο ινδικής καταγωγής Βρετανός Akram Khan που φέρνει μαζί του την τεχνική του ιερού χορού Kathak και την εμφυτεύει στο σύγχρονο Βρετανικό χορό παράγει πάντα ένα εκρηκτικό μείγμα. Η ταινία *If Not Why Not?* του Daniel Wiroth είναι η πρώτη που παρουσιάζει χορογραφία του Khan ειδικά για την κάμερα. Τον σκηνοθέτη Daniel Wiroth το ελληνικό κοινό τον γνωρίζει από την μικρού μήκους *Èrè Mèla Mèla* (Best of VideoDance 2001).

Danses Buissonnières

Εγκαινιάζοντας μια σταθερή συνεργασία του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης με το κανάλι ARTE, προβάλλουμε σε παγκόσμια πρεμιέρα την ταινία *Danses Buissonnières* της Catherine Maximoff, που μόλις βγήκε από το μοντάζ! Η ταινία εικονογραφεί με πολύ δυνατά εικαστικά

πλάνα χορογραφίες που παρουσιάστηκαν φέτος στο Φεστιβάλ του Uzès στη Νότια Γαλλία. Η εκδήλωση αυτή πραγματοποιείται με την ευγενική υποστήριξη του IFA.

Mixer

Στο γνωστό πλέον Mixer, «το διεθνές πληροφοριακό τμήμα» του VideoDance, παρουσιάζεται μια επιλογή από τις πιο ενδιαφέρουσες ταινίες που χρησιμοποιούν ως υλικό την κάμερα, την κίνηση και τα νέα μέσα ή απλά και αυτοσχέδια μέσα για να διαμορφώσουν ένα εντελώς πρωτότυπο οπτικό αποτέλεσμα.

Μη χάσετε:

- Το *Chrysalis*, μια ταινία εκπληκτικής εικαστικής δύναμης, του Olivier Mégaton σε χορογραφία του Wayne McGregor. Μας ταξιδεύει στον παράξενο κόσμο ενός εντόμου που από έρπωτα για μια κοπέλα προσπαθεί να γίνει άνθρωπος. Η ταινία έχει κερδίσει μέχρι τώρα αρκετά βραβεία σε άλλα φεστιβάλ.
- Τη *Minou* της Magali Charrier, που αφηγείται τις περιπέτειες της νεαρής Μίνου μέσα στους τέσσερις τοίχους του δωματίου της και έχει μέχρι σήμερα κερδίσει τις καρδιές όλων των θεατών της.

Οι Ελληνικές ταινίες-project exchange

Το σύνολο σχεδόν της ελληνικής παραγωγής της σεζόν 2002-2003 θα παρουσιαστεί στο φεστιβάλ την Κυριακή 14 Σεπτεμβρίου και την Πέμπτη 18 Σεπτεμβρίου στην Αθήνα, ενώ την Κυριακή 21 Σεπτεμβρίου και την Τετάρτη 25 Σεπτεμβρίου στη Θεσσαλονίκη. Ανάμεσά τους και οι δύο ταινίες που πραγματοποιήθηκαν σε συμπαραγωγή με το Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης μέσω του project exchange:

- *Σύντομο Πρόγραμμα* σε σκηνοθεσία Δημήτρη Παπαδόπουλου και χορογραφία Μαριλίας Χρυσοσπάθη.
- *Εφιάλτες* σε σκηνοθεσία Κωνσταντίνου Φουρκιώτη και χορογραφία Σπύρου Μπερτσάτου.

Best of VideoDance 2003!

Όπως κάθε χρόνο, οι θεατές ψηφίζουν τις αγαπημένες τους ταινίες και τις ξαναβλέπουν την Πέμπτη 25 Σεπτεμβρίου στις 22:30 στη Θεσσαλονίκη!

Την επιμέλεια του προγράμματος των ταινιών και την καλλιτεχνική διεύθυνση του φεστιβάλ έχει η Χριστίνα Γαλανοπούλου. Το VideoDance2003 υποστηρίζουν ευγενικά το British Council, το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθηνών και το Ινστιτούτο Γκαίτε. Το VideoDance2003 θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα στις 13-25 Σεπτεμβρίου στον Πολιτιστικό χώρο bios, Πειραιώς 84 και στη Θεσσαλονίκη στις 19-25 Σεπτεμβρίου στο ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT, αίθουσα Παύλος Ζάννας. Αναλυτικές πληροφορίες θα παρέχονται στο site του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (www.filmfestival.gr/videodance) και στα τηλέφωνα 210 6453669 και 210 8254284.

Δύο μεγάλα πνεύματα του παγκόσμιου κινηματογράφου συναντώνται ξανά στις αίθουσες. Ο Ίνγκμαρ Μπέργκμαν και ο Μικελάντζελο Αντονιόνι ανησυχούν ακόμα για τον έρωτα και τις σχέσεις των ζευγαριών.

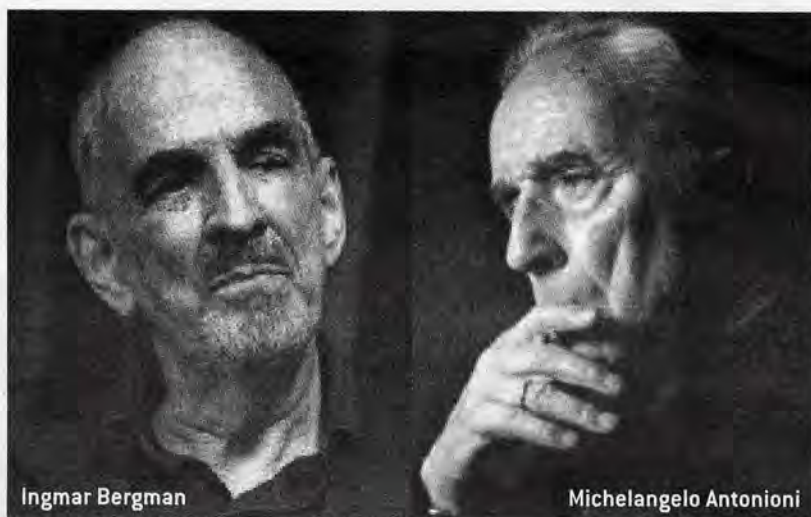
Η επιστροφή των μεγάλων

Και οι δύο έχουν υπογράψει μερικά από τα μεγαλύτερα αριστουργήματα της εβδομής τέχνης. Και οι δύο παραμένουν εκπρόσωποι ενός μοντερνισμού που ακόμα δεν έχει ξεπεραστεί. Και οι δύο βρίσκονται σε μια ηλικία πολύ κοντά στο φινάλε της ανθρώπινης περιπέτειας. Όχι όμως και της ανθρώπινης περιέργειας. Ο Αντονιόνι, καθηλωμένος από το 1985 σε ένα αναπηρικό καροτσάκι από ένα εγκεφαλικό που του στέρησε ακόμα και την ομιλία, δεν δήλωσε ποτέ παραίτηση. Ο Μπέργκμαν, σε μια μόνιμη κατάσταση θλίψης μετά το χαμό της συντρόφου του Ίνγκριντ, να σκέφτεται σοβαρά την αυτοκτονία. «Για μένα θα ήταν ένα απόλυτα φυσικό τέλος. Ελπίζω να έχω τα λογικά μου για να έχω την ικανότητα και την ευκαιρία να το σχεδιάσω και να το οργανώσω» έλεγε πριν από τα τέσσερα χρόνια, μιλώντας στον αγαπημένο του ηθοποιό Έρλαντ Γιόζεφσον, στα πλαίσια μιας σπάνιας συνέντευξης του για την σουηδική τηλεόραση. Ευτυχώς, μας ξεγέλασε.

Σήμερα και οι δύο ξαναβρίσκονται στο προσκήνιο με δύο καινούριες ταινίες, και —έκπληξη!— είναι γυρισμένες με ψηφιακό τρόπο. Με το *Saraband*, ο Μπέργκμαν επισκέπτεται τους ήρωες της τηλεοπτικής ταινίας του *Σκηνές από ένα γάμο*, τριάντα χρόνια μετά. Τότε είχε αφήσει τη Μαριάνε (Λιβ Ούλμαν) και τον Γιόχαν (Έρλαντ Γιόζεφσον) χωρισμένους. Σήμερα τους ξανασυναντά με μια επίσκεψη της Μαριάνε στην εξοχική κατοικία του πρώην συζύγου της, κάπου στις ακτές της Βαθιάς Λίμνης, με καινούρια πρόσωπα (ο γιος του ήρωα από άλλη σχέση και η εγγονή του) στο σκηνικό και με ένα οικογενειακό δράμα - αφηγητή να ξεδιπλωθεί η ψυχαναλυτική ματιά του μπεργκμανικού σύμπαντος. Καρδιές που αιμορραγούν υπό το βάρος των αναμνήσεων, συναισθηματικές εντάσεις, σιωπές που χωράνε χίλιες λέξεις, έμμονες ιδέες, οι αμαρτίες που κρύβονται πίσω από την περηφάνια, οι οικογενειακές σχέσεις εξουσίας και εν τέλει η αδυναμία των ανθρώπων να τα βγάλουν πέρα με τα συναισθήματα τους, επανέρχονται στο προσκήνιο.

Να' ναι καλά ο Ίψεν, αφού ο Μπέργκμαν άρχισε να σκέφτεται την ιδέα της ταινίας, καθώς μετέφραζε ένα θεατρικό έργο του μεγάλου συγγραφέα. Μια αναφορά στον ερωτικό χορό *Saraband*, τον οποίο τιμούσε ιδιαίτερα η ευρωπαϊκή αριστοκρατία του 17ου και 18ου αιώνα, έδωσε το έναυσμα για το σενάριο και τον τίτλο της «τελευταίας»

αλλά ίσως όχι αποκαίρειστης δουλειάς του. «Κάθε φορά που κάνω μια δουλειά θέλω ότι θα είναι η τελευταία. Είμαι το ίδιο έκπληκτος όσο και οι άλλοι όταν κάνω κάτι καινούριο» δήλωσε πρόσφατα αναφορικά με την παλιότερη τελειοδική απόφαση του, το 1983, να εγκαταλείψει τον κινηματογράφο μετά τα γυρίσματα του *Θάνι και Αλέξανδρος*.

Ingmar Bergman

Michelangelo Antonioni

Ο Αντονιόνι από την άλλη δεν σκέφτηκε ποτέ να βγει στη σύνταξη. Χρησιμοποιώντας τη γλώσσα των νευμάτων και με τη βοήθεια του Βιμ Βέντερς γύρισε το 1996, το *Πέρα από τα σύννεφα*, και με τον ίδιο τρόπο δούλεψε την ιδέα του *Εως*, ένα ερωτικό δράμα σε τρία μέρη, για το οποίο ο μάστερς συνεργάστηκε με τον Στήβεν Σόντερμπεργκ (ο οποίος αντικατέστησε τον Πέδρο Αλμοδόβαρ, που κράτησε το ρόλο του art director μόνο) και τον Γουόνγκ Καρ Γουάι. «Θα είναι ένα μικρό φιλμ με υψηλές ερωτικές εντάσεις, φτιαγμένο με λίγα χρήματα, άγνωστους ηθοποιούς και καθόλου πολυπλόκο. Ό,τι ακριβώς χρειάζεται ο Μικελάντζελο» δήλωνε πριν από δύο χρόνια η σύζυγος του μάστρου, Ενρίκα Φίνο.

Το στιγμιότυπο του Αντονιόνι γυρίστηκε στην Τσoκάνη και είναι εμπνευσμένο από τη νουβέλα *Δύο τηλεγραφήματα* του Αμερικανού Ρούντι Βάρλτσερ, με θέμα δύο γυναίκες οι οποίες αγαπούν τον ίδιο άνδρα. Η μία είναι η πρώην σύζυγος του που τον εγκατέλειψε διότι από τη σχέση έλειπε η πνευματική τελειότητα και η άλλη είναι μια σεξουαλική γυναίκα με την οποία έζησε ένα σύντομο αλλά δυνατό πάθος. Η σκηνή

δείχνει τη συνάντησή τους σε μια χειμωνιάτικη παραλία με τη σιωπή και το χιόνι να υπογραμμίζει τα συναισθήματά τους. Για την τεχνική υλοποίηση και την εκκλήρωση του οράματος του, ο σκηνοθέτης εμπιστεύτηκε τον διευθυντή φωτογραφίας Μάρκο Ποντεκόρβο, ο οποίος είχε σαφείς οδηγίες για το ύφος και την ατμόσφαιρα της ιστορίας. «Το λευκό είναι ένα σκοτεινό χρώμα» ήταν μία από τις πρώτες σημειώσεις που έλαβε από τον μαίτρ, ο οποίος παρά τη δύσκολη κατάσταση της υγείας του, δεν έχει χάσει το πάθος του για το σινεμά. Ήδη ετοιμάζεται για το επόμενο πρότζεκτ του, ένα ντοκιμαντέρ για το έργο ενός άλλου Μικελάντζελο, του μεγάλου ζωγράφου της Αναγέννησης, το οποίο θα είναι έτοιμο στις αρχές του 2004. Τίτλος: *Michelangelo seen by Michelangelo*.

ΕΙΚΟΝΕΣ & ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Επιμέλεια: Δημήτρης Μπάμπας (dimitris01@mail.gr)

ΣΕΞ, ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ

Jean-Claude Brisseau (Παρίσι, 1944). Φανατικός κινηματογραφόφιλος: ως έφηβος διάβαζε τα Cahiers du Cinéma. Πριν ασχοληθεί με τον κινηματογράφο εργάστηκε ως φιλόλογος σε λύκεια, στα "les banlieues". Η ερασιτεχνική ενασχόλησή του με τον κινηματογράφο διεκόπη όταν συνάντησε τον Eric Rohmer σ' ένα φεστιβάλ ερασιτεχνικού κινηματογράφου. Σκηνοθέτησε για την εταιρεία παραγωγής του Rohmer, Les Films du Losagne, τηλεοπτικές παραγωγές.

Το 1983 γύρισε την πρώτη του ταινία *Un jeu brutal*. Το 1988 βραβεύεται στις Κάνες με το Prix special de la Jeunesse για την ταινία *De bruit et de fureur*, ένας προάγγελος του *La Haine* (Μίσος) του Matthieu Kassowitz. Silvie Vartan, Michel Piccoli, Vanessa Paradis, Bruno Cremer: είναι ορισμένοι από τους ηθοποιούς με τους οποίους συνεργάστηκε.

Η βία, οι κοινωνικές συνθήκες στα banlieues, το ανορθολογικό, ο μυστικισμός, ο καθολικισμός, το μελόδραμα, ο ερωτισμός: είναι ορισμένες από τις στα-

θερές του έργου του. "Προσπαθώ να αναμειγνύω στοιχεία", εξηγεί.

Η τελευταία του *Choses Secretes* θεωρήθηκε από τα Cahiers ως μια από τις καλύτερες του 2002. "Ταινία μαύρου ερωτισμού" και "μια αναζήτηση του μυστικού της γυναικείας ηδονής" είναι ορισμένες από τις κριτικές επισημάνσεις. Δύο γυναίκες που χρησιμοποιούν την αχαλίνωτη σεξουαλικότητα τους για να αποπλανήσουν και να κυριαρχήσουν πάνω στους άνδρες.

"Έχει σχέση με την χειραγώγηση, την κωμωδία, τη υποκριτική. Το τέλος είναι ειρωνικό και θλιβερό ταυτόχρονα: Οι γυναίκες έχουν χάσει όλες τις αυταπάτες τους", σχολιάζει.

Data: Daily Tiger, εφημερίδα του φεστιβάλ του Ρότερνταμ (2003).

Jang Sun-woo (Σεούλ, 1952). Ένα από τα "άτακτα" παιδιά του κορεατικού κινηματογράφου. Το 1999 διασκευάζει το μυθιστόρημα του Jang Jung Il *Πες ένα ψέμα*. Η ταινία *Lies* προβλήθηκε στην Βενετία και προκάλεσε κάποιες αναπόφευκτες συγκρίσεις με την *Αυτοκρατορία των Αισθήσεων* του Oshima. Ένας 38χρόνος γλύπτης δέχεται την ερωτική επίθεση μιας 18χρονης μαθήτριάς, υποκύπτει, και μαζί της περιπλανιέται στις ατραπούς του απόλυτου έρωτα. Στην σαρκική τους σχέση η ηδονή διαπλέκεται με τον πόνο. Οι ερασιτέχνες πρωταγωνιστές της ταινίας κατά την διάρκεια των γυρισμάτων θα μεταφέρουν στην πραγματική ζωή τα αισθήματα των χαρακτήρων που υποδύονταν. "Όταν διάβασα το μυθιστόρημα μου προκάλεσε σοκ πόσα λίγα από τα σεξουαλικά επεισόδια που περιέγραφε είχα δοκιμάσει ο ίδιος. Δεν είχα σαφή ιδέα πώς να προσεγγίσω τα s/m στοιχεία της ιστορίας. Καθώς τα γυρίσματα προχωρούσαν οι δύο ηθοποιοί με διαβεβαίωσαν ότι θα απολάμβαναν τις s/m σκηνές", δηλώνει.

Data: *Lies* (DVD περιοχής 1, με αγγλικούς υποτίτλους), <http://www.Shincine.Com>

Andrew Cheng (Σαγκάι, 1967). Σπούδασε λογοτεχνία στο Πεκίνο και κινηματογράφο στο Σίδνεϊ. Στο φεστιβάλ του Ρότερνταμ (2003) βραβεύεται για το *Welcome to Destination Shanghai*. Δεύτερη ταινία του μετά το *Shanghai Panic* (2001), μια απεικόνιση της νυχτερινής ζωής της πιο "άγριας" πόλης της Κίνας, της Σαγκάι.

Το σεξ και η πόλη, ψηφιακή κάμερα, δυνατά και έντονα χρώματα, γρήγορος ρυθμός, έντοκες απολαύσεις και ένοχες σχέσεις της νέας γενιάς στην Κίνα του σήμερα. Μια σειρά από σκηνές καταγράφουν τα σεξουαλικά ήθη της Σαγκάι. "Καριό αλλιή πόλη στον κόσμο δεν αναγεννήθηκε μέσα σε 10 χρόνια. Η ταινία είναι ένα ντοκιμαντέρ για μια πόλη που αναγεννήθηκε. Πόλεις όπως το Λονδίνο και η Νέα Υόρκη αναπτύχθηκαν αργά σε δέκα χρόνια. Όμως η Σαγκάι ολοκληρωτικά και δραματικά άλλαξε σε 10 χρόνια. Και οι αλλαγές υπήρξαν πολύ έντονες", εξηγεί.

Data: <http://www.fiba.dircon.co.uk>

Santiago Loza (Αργεντινή, 1971). Έχει προϋπηρεσία στα ντοκιμαντέρ και στο θέατρο. Στην πρώτη του ταινία *Extrano* βραβεύεται στο φεστιβάλ του Ρότερνταμ (2003) με το πρώτο βραβείο. Συνεχίζει την παράδοση των νέων δημιουργών από την Αργεντινή που γνωρίσαμε τα τελευταία χρόνια. Ένας 40χρόνος άνδρας, ο Axel, βρίσκεται σε κρίση: είναι γιατρός αλλά δεν μπορεί να ασκήσει το επάγγελμά του. Ζει με την αδελφή του και το παιδί της. Μια συνάντηση θα αλλάξει την ζωή του. Στο πρόσωπο μια νεαρή εγκύμη γυναίκα ο Axel θα δει ένα νέο κόσμο. Η μεταξύ τους σχέση χαρακτηρίζεται από ένα απροσδόκητο ερωτισμό. "Είναι μια ταινία επιφυλακτικών λέξεων και εύθραυστης σιωπής", έτσι περιγράφει τις προθέσεις του.

Είναι ένας από τους 12 σκηνοθέτες που για το 2003 κέρδισε την συμμετοχή του στο Cannes Residency Program και παραμονή 6 μηνών για εκπαίδευση στο Παρίσι.

Data: <http://www.Dcfilmsociety.Org>

Park Jin-pyo (Σεούλ, 1966). Σπούδασε κινηματογράφο. Σκηνοθέτησε ντοκιμαντέρ για την τηλεόραση. Η πρώτη του ταινία *Too Young to Die* προσκλήθηκε στις Κάνες (2002). Ένας άνδρας συναντά μετά από 10 χρόνια μια γυναίκα. Η συνάντησή τους είναι η αρχή μιας σχέσης και γρήγορα και οι δύο αποσπώνται στις σκοτεινές επικράτειες του σεξουαλικού πόθου.

Η ιδιαιτερότητα του ερωτευμένου ζεύγους; Και οι δύο διανύουν την 7η δεκαετία της ζωής τους. "Ο έρωτας υπερβαίνει την ηλικία", δηλώνει. Η ιστορία της ταινίας βασίζεται σ' ένα πραγματικό περιστατικό που συνάντησε, ενώ σκηνοθετούσε ένα ντοκιμαντέρ.

"Δείχνω την αλήθεια (τη σχέση τους), και αυτός είναι ο πιο ωραίος τρόπος για σκηνοθετήσεις την ιστορία τους. Ο τρόπος που κινηματογραφήσαμε τις ερωτικές σκηνές ήταν απλός: τοποθετήσαμε την κάμερα και μετά μείναμε πίσω για να μπορέσουν και οι δύο να εντυπωφούν στην σχέση τους", εξηγεί για τις τολμηρές ερωτικές σκηνές.

Data: <http://www.piff.org/>

Ο αμερικανός φίλος Der amerikanische Freund

Σενάριο: Βιμ Βέντερς, βασισμένο στο βιβλίο της Πατρίσια Χάισμιθ *Το παιχνίδι του Ρίπλεϊ*. Φωτογραφία: Ρόμπι Μίλερ. Μουσική: Γιούργκεν Κνίπερ. Ηθοποιοί: Ντένις Χόπερ, Μπρούνο Γκαντζ, Λίζα Κρόσπερ, Ζεράρ Μπλαν. 1977. Διάρκεια: 127'

Η ταινία είναι ένας φόρος τιμής στο φιλμ-νουάρ· όχι αναβίωση του είδους, αλλά μια κριτική ματιά, χωρίς νοσταλγία στην αμερικάνικη κινηματογραφική μυθολογία, ποτισμένη σε μια βαθιά υπαρξιστική ανησυχία. Πρόκειται για μια ταινία περιπλάνησης –εσωτερικής και εξωτερικής ταυτόχρονα– που διαπραγματεύεται την ιστορία μιας δύσκολης αντρικής φιλίας και την πλαστογραφία ενός χρώματος. Όταν ο Ρίπλεϊ, ο οποίος διακινεί πλαστούς πίνακες του Ντέρβατ, ενός ζωγράφου που θεωρείται νεκρός, δείχνει έναν πίνακά του στον Τζόνθαν στο εργαστήριό του στο Αμβούργο, εκείνος ενστικτωδώς “καδράρει” την απάτη, λέγοντας “το μπλε έχει αλλάξει”. Γιατί frame σημαίνει κάδρο (κινηματογραφική κορνίζα), αλλά και σκευωρία. Η ταινία είναι μια χρωματική συμφωνία με σημείο αναφοράς το έργο του σπουδαίου αμερικανού ζωγράφου Έντουαρντ Χόπερ. Και είναι ακριβώς η χρήση και η λειτουργία των χρωμάτων που φωτίζει (δια χειρός του μοναδικού Ρόμπι Μίλερ) το βαθύτερο νόημα της ιστορίας. Το καφέ “α λα Ρέμπραντ” χρώμα της εύθραυστης γαλήνης και του εσωτερικού στοχασμού, συνυπάρχει και συγκρούεται με το κόκκινο της ζωής που αιμορραγεί και του θανάτου (το άρρωστο χρώμα του Τζόνθαν–η βία των φόνων), ενώ το μπλε που “έχει αλλάξει”, είναι το χρώμα μιας ψευδεπίγραφης τέχνης που δε λυτρώνει αλλά αφανίζει. “Δεν υπάρχει τίποτα να φοβηθεί κανείς, παρά μόνο το φόβο”, λέει κάποια στιγμή ο εξοστρευσμένος (στο ρόλο του Τομ Ρίπλεϊ) Ντένις Χόπερ. Ο Βέντερς ξηλώνει τη σκαλωσιά του θρίλερ, αφαιρεί το σασπένς, υπονομεύει τα στερεότυπα και τις συμβάσεις του είδους και φτάνοντας στο μεδούλι της ιστορίας, κινηματογραφεί την ψυχική μετάλλαξη των ηρώων, την αυταπάτη τους να κατοικήσουν τον εαυτό τους, να κατακτήσουν μια οριστική ταυτότητα.

Θωμάς Λινάρας

Παρίσι, Τέξας Paris, Texas

Σενάριο: Κιτ Κάρσον, Σαμ Σέπαρντ. Φωτογραφία: Ρόμπι Μίλερ. Μουσική: Ράι Κούντερ. Ηθοποιοί: Χάρι Ντιν Στάντον, Ναστάζια Κίνσκι, Ντιν Στόκγουελ. 1984. Διάρκεια: 147' Χρυσός Φοίνικας στο Φεστιβάλ Κανών 1984.

Η ταινία αποτελεί για τον σκηνοθέτη της μια μοναδική ευκαιρία για περιπλάνηση στη Americana, στην αμερικάνικη ενδοχώρα, ένα τοπίο που πάντα τον γοήτευε. Βασισμένη πάνω σε διηγήματα του γνωστού θεατρικού συγγραφέα Σαμ Σέπαρντ, η ταινία επικεντρώνεται πάνω στις ενδο-οικογενειακές σχέσεις, στα τραύματα και τις ανεπούλωτες πληγές του παρελθόντος, στις απόπειρες για λύτρωση. Εν τω μέσω της ερήμου ένας άνδρας καταρρέει. Ένας αριθμός τηλεφώνου που θα βρεθεί πάνω του θα φέρει σ’ αυτή την απομακρυσμένη επαρχία της Αμερικής τον αδελφό του. Ο Τράβις είναι εδώ και τέσσερα χρόνια εξαφανισμένος, έχει εγκαταλείψει την οικογένειά του και περιπλανιέται στις εσχατιές της ερήμου. Ο αδελφός του, ο Ουόλτ, θα τον συνοδεύσει στο σπίτι του στο Λος Άντζελες, όπου ο Τράβις θα έχει μια τραυματική συνάντηση: θα βρεθεί αντιμέτωπος με τον 7χρονο γιο του Χάντερ. Το παρελθόν θα επιστρέψει για τον Τράβις, καθώς τώρα είναι αναγκασμένος να αναμετρηθεί μ’ ό,τι απέφυγε τόσο καιρό: την διάλυση της οικογένειάς του. Θα αναζητήσει την πρώην γυναίκα του, την Τζέιν και θα επιχειρήσει τώρα –για πρώτη φορά εδώ και τέσσερα χρόνια– να κοιτάξει κατα πρόσωπο την προσωπική του τραγωδία, να αναμετρηθεί με τον πόνο. Ολίγη, απόγνωση και μελαγχολία σημαδεύουν την ψυχή τους κεντρικού χαρακτήρα. Αυτοκαταστροφικός και κλεισμένος στον εαυτό του, ο Τράβις χάνεται μέσα στο αχανές τοπίο της Αμερικής, την έρημο, ένα τόπο όπου η λήθη κυριαρχεί πάνω στην μνήμη. Η απώλεια και συνδιαλλαγή με τον πόνο που αυτή προκαλεί είναι τελικά ένα αίτημα ζωής για τον Τράβις. Η αφήγηση παρακολουθεί αυτή την βασανιστική και επίπονη για την ψυχή πορεία του ήρωα μέχρι την τελική συνάντησή του με την πρώην σύζυγό του.

Δημήτρης Μπάμπας

Τα φτερά του έρωτα Wings of Desire

Σενάριο: Πέτερ Χάντκε, Βιμ Βέντερς. Φωτογραφία: Ανρί Αλεκάν. Μουσική: Γιούργκεν Κνίπερ. Ηθοποιοί: Μπρούνο Γκαντζ, Πίτερ Φολκ, Σολβάιγκ Ντομάρπν, Ότο Σάντερ. 1987. Διάρκεια: 127' Βραβείο Σκηνοθεσίας στο Φεστιβάλ Κανών 1987.

Ο πρωτότυπος, γερμανικός τίτλος της ταινίας είναι *Ο ουρανός πάνω από το Βερολίνο* (*Der Himmel über Berlin*) καθώς γεννήθηκε από την επιθυμία του Βέντερς να κάνει “μια ταινία ΣΤΟ και ΓΙΑ το Βερολίνο”, όχι όμως με θέμα το Βερολίνο. Να αφηγηθεί μια πρωτότυπη ιστορία με φόντο το Βερολίνο, το διυλισμένο Βερολίνο που το τείχος του (ακόμα) χωρίζει δύο κόσμους και το παρόν του εξακολουθεί να στοιχειώνεται από ένα ζοφερό παρελθόν. Και μ’ ένα βλέμμα από μακριά που θα αναδεικνύει, πολλαπλά και πολυσήμαντα, τη διπλή κατάσταση των πραγμάτων: Η ακόμα καλύτερα, ένα βλέμμα από ψηλά, μεταξύ ουρανού και γης. Έτσι, εμπνευσμένη από τις *Ελεγείες του Ντουίνο* του Ρίλκε, προέκυψε η ιδέα των Αγγέλων και αναπτύχθηκε μια ιστορία με αγγέλους. Σε μια ταινία, τη μοναδική κι αξεπέραστη ίσως ποιητική κινηματογραφική ελεγεία που κατορθώνει να επανενώσει πειστικά, χωρίς ειδικά εφέ και αχαρτιστικές αφέλειες, τον κόσμο του αισθητού και του υπεραισθητού, προσδίδοντάς του κάτι από την παλιά, χαμένη του μαγεία. Σαν οι άγγελοι, έκπτωτοι τώρα πια και χωρίς καμία –εκ του Θεού– εξουσία, να βρίσκονται ακόμη εδώ. Εκεί, αρχικά, στο Βερολίνο από το 1945 και μέχρι τα τέλη του ‘80 στην ταινία, αλλά και παντού. Σαν αόρατες και βουβές, άυλες και άχρονες παρουσίες που μπορούν ν’ ακούν και να βλέπουν τα πάντα στη ζωή των ανθρώπων, χωρίς να μπορούν να παρέμβουν ποτέ. Ζώντας σ’ έναν ασπρόμαυρο, όπως τα όνειρα, και παράλληλο κόσμο με το δικό μας όπου δεν μπορούν να ξεχωρίσουν τα χρώματα, τις γεύσεις, τις μυρωδιές, ούτε να χήσουν τον έρωτα. Εκτός κι να αποφασίσουν να απαρνηθούν την αθανασία τους και την πανταχού παρουσία τους, προνόμια που βιώνει σαν ψευδαίσθηση και ο θεατής μιας ταινίας. Αλλά αυτό δεν είναι (η) ζωή!

Σωτήρης Ζήκος

Αλλάζοντας συνεχώς την κατάσταση των πραγμάτων

Στο τελευταίο Φεστιβάλ Κανών ο Βιμ Βέντερς, από τους σημαντικούς σκηνοθέτες του σύγχρονου κινηματογράφου, είχε διπλό ρόλο. Παρουσίαζε το ντοκιμαντέρ *The Soul of A Man (η ψυχή ενός ανθρώπου)* και ήταν πρόεδρος της κριτικής επιτροπής που ανέδειξε τη Χρυσή Κάμερα στον πρωτοεμφανιζόμενο Δανό σκηνοθέτη Κρίστοφερ Μπόε για την ταινία *Reconstruction (Αναπαράσταση)*. Η συζήτηση μαζί του κινείται γύρω από το χρόνο, τα σχέδια και την ανάγκη των αλλαγών στη ζωή.

Καθώς ο χρόνος μας είναι περιορισμένος μπορείτε να μας πείτε τη γνώμη σας πάνω στο θέμα του χρόνου;

Ο χρόνος είναι ένα πολύτιμο αγαθό το οποίο δεν μπορείς να αγοράσεις και να πουλήσεις ή να τον ξεχειλώσεις. Αν χάσεις πολύ από αυτόν στη συνέχεια θα το μετανιώσεις. Ο χρόνος είναι το βασικό στοιχείο που έχει ένας σκηνοθέτης για να δουλέψει μαζί του. Ο χρόνος είναι κάτι όπως ένα τούβλο για εκείνους που χτίζουν έναν τοίχο, ως σκηνοθέτης έχεις χρόνο για να χτίσεις μια ταινία.

Πώς μπορείτε να σχετίσετε τον εαυτό σας με αυτά που είχατε στον νου σας στα 16 σας χρόνια;

Δεν ήθελα ποτέ μου να γίνω σκηνοθέτης, ήθελα να γίνω ζωγράφος ή μουσικός. Έπαιζα σαξόφωνο και κιθάρα, αλλιά δεν ήμουν πολύ ταλαντούχος στη μουσική έτσι τα παράτησα. Ξεκίνησα να κάνω ταινίες από τη σκοπιά του ζωγράφου. Η κάμερα ήταν απλά ένα όργανο για να ζωγραφίζω και σιγά-σιγά ανακάλυψα τη τέχνη της αφήγησης ιστοριών και σιγά-σιγά έγινα σκηνοθέτης. Δεν είχα σκοπό για κάτι τέτοιο. Σήμερα πολλοί νέοι πηγαίνουν σε σχολές κινηματογράφου και μεγαλώνουν γνωρίζοντας ακριβώς το πως θέλουν να κάνουν ταινίες. Είχα κάνει δυο τρεις ταινίες και σκεφτόμουν πως φυσιολογικά θα επέστρεφα στη ζωγραφική, δεν πίστευα πως αυτό θα μπορούσε να γίνει η δουλειά μου. Μέχρι που κατάλαβα πως αυτό ήταν το καλύτερο επάγγελμα σε αυτόν τον πλανήτη, ήταν ό,τι μπορούσα μονάχα να φανταστώ στα όνειρά μου. Μπορείς να είσαι ταυτόχρονα μουσικός, ζωγράφος, συγγραφέας, αρχιτέκτονας· μπορείς απλά να συνοψίσεις όλα όσα ονειρεύεσαι σε ένα και ολοκληρωμένο πράγμα. Επίσης νομίζω πως είναι ό,τι πιο σύγχρονο μπορείς να κάνεις.

Τι σας τραβάει στο ντοκιμαντέρ και σε αυτά που έχουν θέμα τη μουσική;

Έχω κάνει αρκετά ντοκιμαντέρ πέρα από τα μουσικά. Η ψυχή ενός ανθρώπου είναι μια πολύ προσωπική ταινία επειδή τα μπιουζ ήταν η πρώτη μου αγάπη όταν ξεκίνησα να γνωρίζω τη μουσική. Κι εξακολουθεί να είναι η αγαπημένη μου μουσική μαζί με το rock’n roll, το οποίο είναι μια προέκτασή του. Πολλά από τα παιδιά που σήμερα ακούν punk, hip hop ή rap μουσική δεν γνωρίζουν πως είναι όλες τα παιδιά της μπιουζ, που ξεκίνησε πριν από περισσότερα από 100 χρόνια στον αμερικάνικο νότο από τους μαύρους σκλάβους. Στη συνέχεια έγινε μια διεθνής γλώσσα. Αυτή η μουσική αποτελεί για μένα τεράστια πηγή έμπνευσης, από την ηλικία των 15, τόσο στη προσωπική όσο και στην επαγγελματική μου ζωή. Δεν γνωρίζω τι θα έκανα δίχως τη μπιουζ και τη ροκ μουσική. Έτσι αυτή η ταινία ήταν ένας φόρος τιμής που ήθελα να δώσω σε έναν από τους παλιούς μου ήρωες που πέθαναν φτωχοί και άσημοι αλλιά που έκαναν τρομερή δουλειά και τους οποίους αξίζει να θυμόμαστε.

Ποια η σχέση μιας ταινίας με την επικαιρότητα;

Η ταινία είναι πάντα ένας καθρέφτης της εποχής που έχει γίνει. Νομίζω πως ακόμη και σε ταινίες μυθοπλασίας που δεν ασχολούνται με την πολιτική ή τα όσα συμβαίνουν σήμερα βρίσκεις ίχνη από την εποχή που προέρχονται. Φτιάχνω μονάχα ταινίες για την εποχή μου και φροντίζω να έχω όσο το δυνατό μεγαλύτερες επιρροές από αυτή. Γι’ αυτό μου αρέσουν πολύ τα ντοκιμαντέρ, μπορείς πράγματι να είσαι ανοικτός στην πραγματικότητα και μπορείς να είσαι ανοικτός στις ανάγκες και τα άγχη της εποχής μας. Δεν πίστεψα ποτέ στις πολιτικές ταινίες, απλά νομίζω πως είναι σημαντικό να υπάρχει μια γεύση της εποχής και της πολιτικής που τη διέπει ακόμη κι αν δεν πιστεύω πως μια ταινία μπορεί να αλλάξει κάτι. Απλά είναι σημαντικό για τις ταινίες να ξυπνούν την ιδέα της αλληλεγγύης. Πολλές σύγχρονες κυρίως αμερικάνικες ταινίες σε κάνουν να πιστεύεις πως το θέμα της αλληλεγγύης δεν τίθεται και τα πράγματα είναι καλά ως έχουν. Η βασική λειτουργία της διασκέδασης είναι να πει στους πάντες πως τα πράγματα είναι μια χαρά και τίποτα δε χρειάζεται να αλλάξει. Νομίζω πως ο σκοπός μιας ταινίας είναι ακριβώς το αντίθετο: να δώσει στους ανθρώπους να καταλάβουν πως μπορούν να πάρουν τη ζωή τους στα χέρια τους και πως τα πράγματα μπορούν να αλλάξουν, απλά όχι μέσω των ταινιών.

Συνέντευξη: Χρίστος Καλλιότσας

Ανασαίνω Respiro

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Εμανουέλε Κριαλέζε.
Φωτογραφία: Φάμπιο Ζαμάριον. **Μοντάζ:**
Ντιντιέ Ρανζ. **Ηθοποιοί:** Βαλέρια Γκολίνο,
Βιντσέντζο Αμάτο, Φραντσέσκο Καζίνα,
Βερόνικα Ντ' Αγκοστίνιο. Διάρκεια: 90'

Καμιά φορά η ιδέα μιας ταινίας γεννιέται εκεί που δεν τον περιμένεις. Για τον Ιταλό Εμανουέλε Κριαλέζε, το *Respiro* προέκυψε από την ανάγκη του να πάρει μια «ανάσα» μετά το τέλος της πρώτης του ταινίας, μιας ρομαντικής κωμωδίας με τον τίτλο *Once we were strangers* που γύρισε εξ ολοκλήρου στη Νέα Υόρκη. Η ανάγκη λοιπόν για απομόνωση τον οδήγησε στη λαμπεντούζα, το μικρό ιταλικό νησί νοτιοδυτικά της Σικελίας, το οποίο πρωταγωνιστεί στο *Respiro*. Η επιθυμία του να κινηματογραφήσει το άνδρo και σκονισμένο τοπίο μπλήχτηκε με τον τοπικό θρύλο μιας ελεύθερης και περιφρονημένης από τον περίγυρο νεαρής κοπέλας, που μια μέρα εξαφανίστηκε κάνοντας τους πάντες να νομίζουν πως έχει αυτοκτονήσει, κι έτσι μπήκε στην περιπέτεια των γυρισμάτων της δεύτερης ταινίας του.

Στην ταινία η Βαλέρια Γκολίνο – που έκανε κάποιους να θυμηθούν την Μπε Μπε στο *Και ο θεός έπλησε τη γυναίκα* – είναι η Γκράζια, μια καθόλα ευτυχισμένη σύζυγος και μητέρα τριών παιδιών, με εφηβική εμφάνιση και αισθησιασμό που δεν συμμαζεύεται, αλλά και με ένα πνεύμα τόσο αδόμαστο που προκαλεί τα ρωμαιοκαθολικά ήθη στο σχεδόν πρωτόγονο ψαροχώρι όπου ζει. Μέχρι και ο σύζυγος πείθεται πως μόνο ένας ψυχίατρος από το Μιλάνο μπορεί να τη «σώσει». Κρυμμένη σε μια σπηλιά, η Γκράζια κερδίζει χρόνο και αναστατώνει ξανά τη ζωή των συγχωριανών της μέχρι την «ανάσταση» της.

Το *Respiro* είναι το παθιασμένο πορτραίτο μιας αντισυμβατικής γυναίκας, δοσμένο με μαγικό ρεαλισμό αλλά και μια ελαφριά ανθρωπολογική ματιά πάνω στην καθημερινότητα ενός κομματιού της Μεσογείου που ζει τη δική του παγανιστική πραγματικότητα. Η κάμερα του Κριαλέζε ανασαίνει τον χρυσό ήλιο που καίει την πέτρα της Μεσογείου, τρέχει πίσω από παιδιά που κυκλοφορούν ημίγυμνα πάνω σε βέσπες, ρίχνει αγαλμάτινες Μαντόνες στο νερό, δίνοντας με απόλυτα φυσικό τρόπο την αίσθηση του ρυθμού της ζωής στο νησί. Η ποιητική ομορφιά των εικόνων του, οι ζωντανοί χαρακτήρες, οι θεατρικά κωμικές ερμηνείες των ηθοποιών και το ειδυλλιακό τοπίο της Σικελίας αποτελούν τα δυνατά σημεία της ταινίας, η οποία κέρδισε το «Βραβείο της Εβδομάδας Κριτικής» στο τελευταίο φεστιβάλ των Κανών.

Τζένη Παυλίδου

κουγε ακόμα και τον master Μπέργκμαν να του αποδίδει επαίνους. Το θεματικό entry έγινε με την ιστορία ενός εφηβικού ρομάντσου ανάμεσα σε δύο 16χρονα κορίτσια, στην ασήμαντη επαγγελματική πόλη του Άμαλ, και με μια παρολίγον δικαστική κόντρα αφού οι πολιτικοί άρχοντες του Άμαλ δεν έδειξαν ανοχή στον «αγενή» προσδιορισμό στον σουηδικό τίτλο της ταινίας. Οι αντιδράσεις όμως κάμφθηκαν γρήγορα από το εμπορικό της κρεσέντο.

Βρισκόμαστε λοιπόν στο ναρκωμένο από την ανία Άμαλ, στην άκρη του πουθενά, όπου η ζωή των μεγάλων τρέφεται από την κλήρωση του μπίνγκο/λόντο και η νεολαία προσπαθεί να σκοτώσει τη βαριεστημάρα της, ξεφυλλίζοντας editorial μόδας, συζητώντας για σεξ, παίζοντας με τα κινητά και οργανώνοντας ρέιβ πάρτι. Όμως η αίσθηση της ασφυξίας δεν λείπει να τους εγκαταλείψει. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η συνε-

μήνυμα πως το προσωπικό σινεμά μπορεί να είναι και ψυχαγωγικό.

Το πέτυχε μιλώντας χωρίς συμβιβασμούς για το κουράγιο του να είσαι διαφορετικός και να παλεύεις να τα βγάλεις πέρα με τα συναισθήματά σου, αποφεύγοντας τα κλισέ ενός τυπικού «gay movie». Στο τέλος, το happy end δεν είναι η εκπλήρωση της ερωτικής επιθυμίας αλλά η αυτογνωσία που κερδίζουν οι ηρωίδες. Άλλωστε, love is love, όπως λέει και το τσέχικο τραγούδι που ακούγεται στην ταινία. Και το πιο δύσκολο πια είναι να αγαπήσεις.

Τζένη Παυλίδου

συνέπειες του είναι ολέθριες καθώς θα μείνει παράλυτος.

Σε μια απροσδόκητη έκφραση αθηθικής αγάπης αλλά και αυτοσεβασμού, ο Joachim θα ζητήσει από την αγαπημένη του Cecile να τον εγκαταλείψει. Η υπεύθυνη του ατυχήματος Marie, γεμάτη τύψεις, ζητά από το σύζυγό της και γιατρό του, Niels να προσφέρει στο ζευγάρι κάθε δυνατή βοήθεια -συναισθηματική ή άλλη. Επιθετικός και με εχθρικές διαθέσεις απέναντι στην αγαπημένη του, ο Joachim σιγά-σιγά απομακρύνεται συναισθηματικά. Απογοητευμένη από την εξέλιξη των γεγονότων η Cecile δεν θα αργήσει να βρει παρη-

«Δεν ξέρω την επίσημη θέση του δημάρχου του Άμαλ αλλά άλλοι πολιτικοί εκπρόσωποι της πόλης διαμαρτυρήθηκαν και ήθελαν να με στείλουν στα δικαστήρια. Τους καταλαβαίνω, γιατί δεν είχαν δει το φιλμ εκείνη την εποχή. Έπρεπε να τους εξηγήσουμε πως το Άμαλ στην ταινία δεν περιγράφεται σαν η χειρότερη πόλη του κόσμου αλλά χρησιμοποιείται ως σύμβολο μιας μικρής βαρετής σουηδικής πόλης» **Λούκας Μούντισον, σκηνοθέτης**

«Δεν ήθελα να κάνω ένα ρεαλιστικό ή νατουραλιστικό φιλμ. Ήθελα το μαγικό ρεαλισμό. Την πραγματικότητα σε εναλλαγή με τη διάσταση της φαντασίας. Οι χαρακτήρες έχουν χειρονομίες και εκφράσεις που αντανακλούν την γήινη φύση τους, σκέψεις και προθέσεις.» **Εμανουέλε Κριαλέζε, σκηνοθέτης**

Respiro

Fucking Amal

Open Hearts

«Νομίζω ότι η ταινία έχει ένα πολύ παγκόσμιο θέμα. Περιγράφει μια διανοητική κατάσταση με την οποία πολλοί άνθρωποι στον δυτικό κόσμο μπορούν να ταυτιστούν: κάτι απρόοπτο συμβαίνει στη ζωή σου και τα πάντα αλλάζουν. Κατά κάποιον τρόπο όλοι έχουμε αυτόν τον φόβο και το άγχος -έτσι είναι οι ζωές μας.» **Σουζάνε Μπίερ, σκηνοθέτις**

Ανοιχτές καρδιές Open Hearts

Σκηνοθεσία: Σουζάνε Μπίερ. **Σενάριο:** Σουζάνε Μπίερ, Άντερς Τόμας Γιένσεν. **Φωτογραφία:** Μόρτεν Σόμποργκ. **Μοντάζ:** Περνίλε Μπεχ Κρίστενσεν, Τόμας Κραγκ. **Ηθοποιοί:** Ματς Μίκελσεν, Σόνια Ρίχτερ, Νικολάι Λίε Κάας, Πάπρικα Στέν. **Διάρκεια:** 113'

Παρακολουθώντας τις αδιόρατες διαδρομές του έρωτα -στο πως απροειδοποίητα εισβάλλει στις καρδιές, στο πως αναστατώνει τις ψυχές και ανατρέπει τις ισορροπίες- αυτή η ταινία από την Δανία ισορροπεί τα ρεαλιστικά και μελοδραματικά της στοιχεία, αφήνοντας στο τέλος μια γλυκόπικρη αίσθηση.

Κεντρικά πρόσωπα της αφήγησης είναι ένα ζευγάρι: η Cecile και ο Joachim είναι τρέλα ερωτευμένοι. Τις ευδαιμονίες του έρωτα τους θα διαταράξει ένα απρόοπτο γεγονός: ο Joachim θα έχει ένα σοβαρό αυτοκινητικό ατύχημα. Οι

γοριά και συναισθηματική συμπαράσταση στο πρόσωπο του Niels...

Αν και η αφήγηση της ταινίας είναι διάστικτη από επιρροές από τα τηλεοπτικά μελοδράματα –η μοίρα και η τύχη αποτελούν θεμέλιους λίθους της δραματικής πλοκής-, είναι ο σκηνοθετικός χειρισμός της νεαρής Σουζάνε Μπίερ που συνιστά την πρωτοτυπία. Υπακούοντας –όχι απόλυτα είναι αλήθεια- στους κανόνες του Δόγματος (που θέσπισε ο Lars von Trier και οι συνεργάτες του) η σκηνοθέτις αφηγείται τις απροσδόκητες δυναμικές του έρωτα, της αγάπης, της μοίρας και του τυχαίου. Αυτή η ετερόκλητη σύμφυση ανάμεσα στον ρεαλισμό του ύφους και την μελοδραματικότητα του σεναρίου δίνει στην ταινία ένα μη αναμενόμενο συναισθηματικό βάθος.

Βραβευμένη από την FIPRESCI στο Φεστιβάλ του Τορόντο 2002 με την επισήμανση ότι "το Δόγμα έχει μεγαλώσει και έχει εξελιχθεί σε μια κινηματογραφική γλώσσα με δυνατότητες", η ταινία είναι ένα σχόλιο με τη φόρμα του μελοδράματος για τη ζωή και τον έρωτα στο δυτικό κόσμο.

Δημήτρης Μπάμπας

Δείξε μου αγάπη Fucking Amal

Σκηνοθεσία-Σενάριο: Λούκας Μούντισον.
Φωτογραφία: Ουλφ Μπράντας. **Μοντάζ:** Μίκαι Λεζιλόφσκι. **Ηθοποιοί:** Αλεξάντρα Ντάλστρεμ, Ρεμκέκα Λίλεμπεργκ, Έρικα Κάρλσον, Ματίας Ραστ. **Διάρκεια:** 89'

Το φιλμ που «βύθισε» ακόμα κι εκείνο το πολύ μεγάλο πλοίο στο σουηδικό box office, κερδίζοντας πέντε σουηδικά όσκαρ και πολλούς φεστιβαλικούς διακρίσεις (βραβείο «Teddy» και «International Critic's Choice Award» στο Βερολίνο), ήταν πίσω στα 1999 το low budget ντεμπούτο του νεαρού Λούκας Μούντισον, ο οποίος θα ά-

σταθμένη Άγκνες αγαπάει τα κορίτσια, διαβάζει ποίηση, φλερτάρει με την αυτοκτονία και είναι κρυφά ερωτευμένη με την «Σταχτοπούτα» της τάξης της, την δημοφιλή Ελίν που έχει όλα τα γόρια στην ποδιά της και ονειρεύεται καριέρα μοντέλου. Κι ο έρωτας ανθίζει, όχι όμως χωρίς εμπόδια και αμφιβολίες.

Το *Fucking Amal* είναι πάνω απ' όλα μια ταινία που αγαπάει τους εφήβους. Συμμερίζεται τις αγωνίες, τις απογοητεύσεις, τις ανασφάλειες τους, τη σεξουαλική σύγχυση μπροστά στα πρώτα ερωτικά σκιρτήματα, χτίζοντας μια τρυφερή και συνάμα αστεία ιστορία ενηλικίωσης, η οποία ισορροπεί θαυμάσια ανάμεσα στο ρεαλιστικό δράμα και τη μαύρη κωμωδία. Κινηματογραφώντας με ντοκιμαντερίστικο στυλ –εκτεταμένη χρήση φορητής κάμερας, χαμηλοί φωτισμοί, ερασιτέχνες ηθοποιοί-, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στη μουσική κι έχοντας στο μοντάζ τον βετεράνο Michal Leszczylowski, συνεργάτη των Ταρκόφσκι και Μπέργκμαν, ο Μούντισον έστειλε το

Πάνω στα χείλη μου Sur mes levres

Σκηνοθεσία: Ζακ Οντιάρ. **Σενάριο:** Τονίνιο Μπενακουίστα, Ζακ Οντιάρ. **Φωτογραφία:** Ματιέ Βαντιγιέ. **Μοντάζ:** Τζούλιετ Γουέλφλινγκ. **Ηθοποιοί:** Εμανουέλ Ντεβό, Βενσάν Κασέλ, Ολιβιέ Γκουρμέ, Ολιβιά Μποναμί. **Διάρκεια:** 118'

Οι απρόοπτες δυναμικές μιας αταίριαστης σχέσης ανάμεσα σε μια κωφάλαλη υπάλληλο γραφείου και έναν άρτι αποφυλακισθέντα, είναι το θέμα της ταινίας που είναι τόσο μια ιστορία αγάπης όσο και ένα νεο-νουάρ θρίλερ. Κεντρικό πρόσωπο είναι η Κάρλθα: όντας κωφάλαλη έχει μάθει να διαχειρίζεται την ιδιαιτερότητα της μ' ένα τέτοιο τρόπο που να την προφυλάσσει από ανεπιθύμητες εισβολές στον προσωπικό

καθώς η επιθυμία της για μεταμόρφωση και ο σεξουαλικός πόθος θα την κυριεύσουν. Ο σκηνοθέτης δημιουργεί ένα μείγμα από στοιχεία θρίλερ αλληλά και ρομαντικής ταινίας, χρωματίζοντας τις εικόνες με τους σκοτεινούς τόνους ενός νουάρ. Η αφήγηση παρακολουθεί την πορεία της νεαρής και γοητευτικής ηρωίδας καθώς ανακαλύπτει σιγά-σιγά άγνωστες πλευρές του εαυτού της. Η ιδιαιτερότητά της, δηλαδή η αδυναμία της να ακούσει τους ήχους, γίνεται ένα αναπόσπαστο τμήμα της προσωπικότητάς της και ένας κρίσιμος παράγων για τη δραματική πλοκή. Θύμα ή θύτης η Κάρλθα είναι μια πραγματική femme fatale, μια μοιραία γυναίκα που θα ανακαλύψει την αληθινή της δύναμη. Μετά τις ταινίες του *Regarde les hommes tomber* (1993) και *Un héros très discret* (1996) ο Ζακ Οντιάρ, επικεντρώνεται πάλι σ' ένα πρόσωπο ηθικά αμφιλεγόμενο, που βρίσκεται μετέωρο. Ο

«Η κώφωση της ηρωίδας ήταν μια ιδέα που μου προσέφερε ένα τρόπο για να υπηρετήσω την μυθολογία. Αυτή που δεν μπορεί να ακούσει έχει ένα πολύ ιδιαίτερο και υποκειμενικό σύμπτan, που είναι πολύ ενδιαφέρον -και το γεγονός ότι μπορεί να διαβάσει τα χείλη είναι σχεδόν υπέροχο. Θα μας ενθουσίαζε το γεγονός να μπορούμε να ακούσουμε τι λένε οι άνθρωποι για μας. Και υπάρχει μια δυνατή ερωτική διάσταση, όταν είσαι ικανός να διαβάσεις τα χείλη κάποιου.» **Ζακ Οντιάρ, σκηνοθέτης**

La fleur du mal

«Η στιμωτική προκήρυξη είναι ένας μικρός διακόπτης που θέτει σε κίνηση την ίντριγκα, αλλά για να είμαι ειλικρινής μέσα στην ταινία δεν υπάρχει ίντριγκα και αν υπάρχει, αυτή διαλύεται εντελώς μέσα στο χρόνο.» **Κλοντ Σαμπρόλ, σκηνοθέτης**

της χώρα. Διστακτική και απόμακρη η ηρωίδα γρήγορα θα γνωρίσει την σκοτεινή πλευρά της προσωπικότητάς της. Η συνάντησή μ' ένα κακοποιό, τον Πολί-στον ρόλο ο Βενσάν Κασέλ (*Το μίσος, Μη αναστρέψιμος*)-θα εκτρέψει την αφήγηση προς κάποιες κατευθύνσεις γεμάτες απρόοπτα. "Τον δίδαξε τους καλούς τρόπους. Της δίδαξε τους κακούς": Η σχέση των δύο θα αποκτήσει μια τέτοια δυναμική που θα μεταμορφώσει την άτολη υπάλληλο. Τα όρια του νόμου θα γίνουν δυσδιάκριτα για την Κάρλθα

σκηνοθέτης (και γνωστός σεναριογράφος) είναι ίσως από τους πιο υποτιμημένους και παραγνωρισμένους στο χώρο του γαλλικού σινεμά: το έργο του βρίσκεται μακριά από το κυρίως ρεύμα αφού χαρακτηρίζεται από μία ισχυρή δραματική αίσθηση και είναι πάντα προσανατολισμένο προς τις αφηγηματικές εντάσεις, ενώ στο κέντρο υπάρχουν πάντα πρόσωπα ηθικά διφορούμενα και αμφιλεγόμενα.

Δημήτρης Μπάμπας

Το άνθος του κακού La fleur du mal

Σκηνοθεσία: Κλοντ Σαμπρόλ. **Σενάριο:** Κλοντ Σαμπρόλ, Καρολίν Ελιασέφ, Λουίς Α. Λάμπρικς. **Φωτογραφία:** Εντουάρντο Σέρα. **Μοντάζ:** Μονίκ Φαρδούλις. **Ηθοποιοί:** Ναταλί Μπεϊ, Μπενουά Μαζιμέλ, Σουζάν Φλον, Μπερνάρ Λεκόκ. **Διάρκεια:** 104'

Με το μπωντλερικό οξύμωρο για τίτλο, τον Χίτσκοκ να χαμογελά από την κλειδαρότρυπα και το αμαρτωλό «μεγαλείο» της μπουρζουαζίας στο στόχαστρο, ο βετεράνος Σαμπρόλ βάζει γι' άλλη μια φορά μπροστά τη μηχανή της κοινωνικής ανάλυσης και όποιον πάρει ο κυνικός σαρκασμός του. Οι ήρωες του είναι κι εδώ, όπως συνήθως, πρόσωπα της μεγαλοαστικής τάξης με ταραγμένο παρελθόν. Στο *Άνθος του Κακού*, πρόκειται για την οικογένεια των Σαρπνέ - Βασέρ, ευηπόλητα άτομα της επαρχίας του Μπορντό, με δεξιάς πολιτικές πεποιθήσεις και λίτρες της ετικέτας. Όμως όπως κάθε μπουρζουάδικη φαμίλια, για τον Σαμπρόλ, όλοι έχουν κρυμμένους σκελετούς στη ντουλάπα τους. Οι αποκαλύψεις θα ξεκινήσουν με την άφιξη του γιου της οικογένειας στο πατρικό σπίτι για την προετοιμασία των επερχόμενων δημοτικών εκλογών, αφού η μαμά είναι η δήμαρχος της πόλης. Ανώνυμα γράμματα

τα οποία «γνωρίζουν» πως η ηλικιωμένη θεία Λυν σκότωσε τον πατέρα της (έγκλημα για το οποίο αθωώθηκε), πίσω στα 1944, καταφθάνουν στην πόρτα. Και να ήταν αυτή η μόνη αμαρτία που απειλεί με έμφραγμα το μέλλον των Σαρπνέ; Στο προεκλογικό διάστημα των δύο εβδομάδων, πολλὰ μυστικά θα βγουν στην φόρα, πολλὰ προσώπια θα πέσουν και πολλοί αθώοι θα δηλώσουν ένοχοι... Προσφέροντας διαρκώς αινίγματα προς λύση στο θεατή και πυροδοτώντας την αίσθηση του αστυνομικού μυστηρίου, η ταινία ανατομεί και πάλη τα ήθη και τις συμπεριφορές της αστικής τάξης, βγάζοντας στην επιφάνεια την υποκρισία, τη γελοιότητα και τη διαφθορά που είναι εγγεγραμμένα στο DNA της. Εκτυλίσσοντας την ιστορία του μέσα από συνεχή φλασμπάκ ανάμεσα στο σήμερα και το παρελθόν, ποτίζοντας τα πλάνα του με τη μοναδική ειρωνική του ματιά και πετυχαίνοντας υπέροχες ερμηνείες απ' όλους τους ηθοποιούς του και ιδιαίτερα από τη μυθική θεατρίνα Σουζάν Φλον στο ρόλο της θείας Λιν, ο Σαμπρόλ επιστρέφει δριμύτερος στο κινηματογραφικό σασπένς που ξέρει να χειρίζεται με απaráμιλλη μαεστρία.

Τζένη Παυλίδου

...δικό σας με 60€*

*φοιτητές-μαθητές 45€

αποκτήστε την CINEKARTAF και δείτε όλες τις ταινίες του 44ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης ΔΩΡΕΑΝ!!!

ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΟΧΟΥ

- Ελεύθερη είσοδος (με σειρά προτεραιότητας) σε όλες τις προβολές του 44ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (21-30 Νοεμβρίου 2003) εκτός των προβολών 21.00 και 23.00 στην αίθουσα ΟΛΥΜΠΙΟΝ **RENAULT**.
- Ελεύθερη είσοδος σε όλες τις προβολές του 6ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (1-7 Μαρτίου 2004).
- Έκπτωση 20% στα εισιτήρια του ΟΛΥΜΠΙΟΝ **RENAULT** για τις ταινίες Α' Προβολής και τα αφιερώματα.
- Έκπτωση 25% στις εκδόσεις του Φεστιβάλ.

Αν θέλετε κι εσείς να αποκτήσετε την **CINEKARTAF**, συμπληρώστε τα στοιχεία σας, ταχυδρομήστε την αίτηση, μαζί με μία φωτογραφία σας, στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης (Πλ. Αριστοτέλους 10, 54623 Θεσσαλονίκη). Με την έναρξη της νέας κινηματογραφικής σεζόν, θα παραλάβετε την Κάρτα Μέλους από τα γραφεία του Φεστιβάλ, ή ταχυδρομικά με αντικαταβολή.

Marlene Dietrich

Ο ΜΥΘΟΣ ΜΙΑΣ ΝΤΙΒΑΣ

5-11 Σεπτεμβρίου 2003

ΟΛΥΜΠΙΟΝ RENAULT - Αίθουσα ΠΑΥΛΟΣ ΖΑΝΝΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

GOETHE INSTITUT
INTER NATIONES
THESSALONIKI

HELEXPO
6th ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΔΕΣΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ιστορία της ξεκινάει στο Βερολίνο στα τέλη της δεκαετίας του '20, σε μια περίοδο όπου κυριαρχεί η επιβλητική φιγούρα της Leni Riefenstahl, με την καθαρή, αρείου τύπου ομορφιά της. Η Dietrich σπούδασε στη Δραματική Σχολή του μεγάλου θεατρανθρώπου της εποχής Max Reinhardt και είχε ήδη μια αξιόλογη καριέρα στο θέατρο, με κλασικά έργα (Shakespeare, Kleist), στη μουσική επιθεώρηση, στο καμπαρέ και στον κινηματογράφο με 17 ταινίες στο ενεργητικό της —αλλά μόνον δύο σε πρωταγωνιστικό ρόλο— όταν συνάντησε τον άνθρωπο που θα άλλαζε την ζωή της. Ο Josef von Sternberg, Αυστριακός σκηνοθέτης, ήδη καθιερωμένος στην Αμερική, αποδέχτηκε μια πρόσκληση της Γερμανικής Εταιρείας Παραγωγής UFA, να γυρίσει μια από τις πρώτες ομιλούσες ταινίες του γερμανικού κινηματογράφου, τον *Γαλάζιο άγγελο* με πρωταγωνιστή τον Emil Jannings, έναν από τους μεγαλύτερους Ευρωπαίους ηθοποιούς εκείνης της εποχής. Ο Sternberg, αναζητώντας την συμπρωταγωνίστρια της ταινίας, ανακάλυψε την Dietrich. Κανένας δεν ξέρεται ακριβώς είδε στη σκηνή του Βερολινέζικου καμπαρέ, όπου η 29χρονη Γερμανίδα έπαιζε στην μουσική επιθεώρηση *Zwei Kravatten* (*Δύο γραβάτες*). Έγραψε στα απομνημονεύματά του: «Από την πρώτη στιγμή κατάλαβα πως η γυναίκα αυτή θα σημάδευε τη ζωή μου». Και πράγματι έτσι συνέβη. Το αποτέλεσμα της συνάντησής τους ήταν ένα πρόσωπο μυθικό, μια γυναίκα σύμβολο που θα σηματοδοτήσει με την παρουσία της την έννοια της θηλυκότητας· μια από τις πρώτες πραγματικές ντίβες του κινηματογράφου.

Όταν στον *Γαλάζιο άγγελο* η Λόλα Λόλα βγαίνει στη σκηνή, τραγουδώντας το «Ich bin von Kopf bis Fuss aus Liebe Einestell» (γνωστότερο και ως «Falling in love again»), δεν μαγεύεται μονάχα ο άμοιρος καθηγητής Ρατ, αλλά και το κινηματογραφικό κοινό όλου του πλανήτη. Ένα αστέρι έχει γεννηθεί.

Ο Sternberg θα την πάρει μαζί του στην Αμερική, στην εταιρεία Paramount (η Greta Garbo «ανήκε» στην Metro), θα την μεταμορφώσει σε μια ακραία ερωτική φαντασίωση και (αλλάζοντας το λουκ, το μακιγιάζ, το χτένισμα, με αυστηρή δίαιτα, ώστε να αδυνατίσει για να αναδειχθούν οι υπέροχες γάμπες της, με την αφαίρεση δύο τραπεζιών για να δημιουργηθούν τα θεσπέσια ζυγωματικά της) θα πλάσει μια θεά. Στις ΗΠΑ θα γυρίσουν μαζί, μέσα σε πέντε χρόνια, 6 ταινίες (τις καλύτερες της καριέρας της) που θα εδραιώσουν το μύθο της και το 1935 οι δρόμοι τους θα χωρίσουν οριστικά. Εκείνος μακριά της θα χάσει τον δημιουργικό του οίστρο και σταδιακά θα περάσει στο περιθώριο, ενώ εκείνη κατακτώντας τον εαυτό της «θα γίνει αυτό που είναι» και θα συνεχίσει μια εκθαμβωτικά λαμπρή καριέρα, χωρίς να παραλείψει ποτέ να του στέλνει μέχρι το τέλος της ζωής του, το 1969, μια κάρτα που έγραφε πάντα τα ίδια λόγια: «Δεν είμαι τίποτα χωρίς εσένα, Marlene».

Με την Dietrich η γυναικεία θηλυκότητα αποκτά μια πρωτόφαντη και εντελώς αιρετική διάσταση: καταφέρνοντας με την εικόνα της να συγκεράσει την old fashion ευαίσθητη και εύθραυστη ομορφιά των ηθοποιών του βωβού με την αντρική αρρενωπότητα δημιούργησε έναν αινιγματικό, προκλητικό, αλλά και ακαταμάχητο σαγηνευτικό γυναικείο τύπο μιας ερμαφρόδιτης σεξουαλικότητας. Όμως είτε φορά μπινιέ, τραγιάσκα, φράκο με μονόκλι ή στρατιωτική στολή, είτε είναι τυλιγμένη στις αιθέριες μουσελίνες, στις διαφανείς ρόμπες ή στα εκπληκτικά της ρούχα, σχεδιασμένα ειδικά γι' αυτήν από τους κορυφαίους μόδι-

στρους, η εικόνα της ανταποκρίνεται παντού και πάντα στον αναλλοίωτο μύθο της: απρόσιτη, απόμακρη, αγέρωχη, μοναχική, αδέσμευτη, αφεντικό του εαυτού της, μια γυναίκα μυστήριο, διάβολος μαζί και άγγελος, ένα όνειρο ασύλληπτης ομορφιάς που δεν κατέχεται από κανέναν. Ένα σκοτεινό αντικείμενο του πόθου, ανέγγιχτο από τον χρόνο και στεφανωμένο από μια αινιγματική ερωτική αύρα.

Πολυφωτογραφημένη από τους καλύτερους φωτογράφους της εποχής της, υπήρξε μια μεγάλη ντίβα, που δεν έπεσε θύμα του μύθου της θαμπωμένη από την ίδια της την εικόνα (όπως τόσοι άλλοι), αλλά και μια γυναίκα με «σάρκα και οστά» που διέσχισε ολόκληρο σχεδόν τον προηγούμενο αιώνα, ως πρωταγωνίστρια, όχι μόνον στον στίβο της τέχνης, αλλά και της ζωής. Φανατική αντιναζιστρια, αγνόησε τις επανειλημμένες εκκλήσεις του ίδιου του Χίτλερ να επιστρέψει στην Γερμανία για να γίνει «η κινηματογραφική βασίλισσα του Τρίτου Ράιχ».

Στη διάρκεια του πολέμου εγκατέλειψε τα πάντα και με συνεχείς περιοδείες στα μέτωπα των μαχών ψυχαγόησε, (φορώντας στρατιωτική στολή φυσικά και τραγουδώντας, ανάμεσα σε άλλα και το περίφημο «Λιλι Μαρλέν»), τα συμμαχικά στρατεύματα που πολέμουσαν ενάντια στην ίδια της την πατρίδα. Στα μέσα της δεκαετίας του '50 αραιώνει τις κινηματογραφικές της εμφανίσεις και αρχίζει ουσιαστικά μια δεύτερη καριέρα ως showstar, σκηνοθετώντας η ίδια τον εαυτό της, τραγουδώντας σε μουσικές παραστάσεις και περιοδεύει σ' όλην τον κόσμο με τεράστια επιτυχία. Όταν, το 1960, θα εμφανιστεί, για πρώτη και μοναδική φορά, μπροστά στο κοινό της πατρίδας της, θα αποθεωθεί, αλλά θα ακούσει και κραυγές τύπου «Marlene go home», μικρόψυχων ανθρώπων που ταύτισαν την θαρραλέα της εναντίωση στο ναζιστικό καθεστώς με προδοσία, γεγονός που την πίκρανε πολύ.

Θωμάς Λιναράς

“Η Marlene διαθέτει τη διάφανη γοητεία των γυναικών του χθες και τη διφορούμενη χάρη των γυναικών του σήμερα. Ο άντρας δεν είναι μόνο γύρω της αλλά και μέσα της.”

Hanna Schygulla

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α Π Ρ Ο Β Ο Λ Ω Ν

Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου

19:00 Μια Ντιμπαρί της εποχής μας
Eine Dubarry von Heute, του Alexander Korda 112'

21:00 Μορόκο / Morocco, του Josef von Sternberg 90'

23:00 Ο γαλάζιος άγγελος / Der Blaue Engel
του Josef von Sternberg 99'

Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου

19:00 Μαρλέν / Marlene, του Maximilian Schell 94'

21:00 Σαγκάι Εξπρές / Shanghai Express
του Josef von Sternberg 84'

23:00 Η τραγική Τσαρίνα / The Scarlet Empress
του Josef von Sternberg 104'

Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου

19:00 Οι επτά αμαρτωλοί / Seven Sinners
του Tay Garnett 87'

21:00 Ο πόθος / Desire, του Frank Borzage 89'

23:00 Άγγελος / Angel, του Ernst Lubitsch 91'

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου

19:00 Das 2. Leben der Marlene Dietrich /
Η δεύτερη ζωή της Marlene Dietrich (doc)
του Christian Bauer 45'

Η γυναίκα που όλοι ποθούν
Die Frau, nach der man sich sehnt
του Curt Bernhardt 77'

21:30 Ο γαλάζιος άγγελος / Der Blaue Engel
του Josef von Sternberg 99'

23:00 Σαγκάι Εξπρές / Shanghai Express
του Josef von Sternberg 84'

Τρίτη 9 Σεπτεμβρίου

19:00 Άγγελος / Angel, του Ernst Lubitsch 91'

21:00 Η τραγική Τσαρίνα / The Scarlet Empress
του Josef von Sternberg 104'

23:00 Μορόκο / Morocco, του Josef von Sternberg 90'

Τετάρτη 10 Σεπτεμβρίου

19:00 Μια Ντιμπαρί της εποχής μας
Eine Dubarry von Heute, του Alexander Korda 112'

21:00 Οι επτά αμαρτωλοί / Seven Sinners
του Tay Garnett 87'

23:00 Ο πόθος / Desire, του Frank Borzage 89'

Πέμπτη 11 Σεπτεμβρίου

19:00 Das 2. Leben der Marlene Dietrich /
Η δεύτερη ζωή της Marlene Dietrich (doc)
του Christian Bauer 45'

Η γυναίκα που όλοι ποθούν
Die Frau, nach der man sich sehnt
του Curt Bernhardt 77'

21:30 Μαρλέν / Marlene, του Maximilian Schell 94'

23:00 Ο γαλάζιος άγγελος / Der Blaue Engel
του Josef von Sternberg 99'

Eine Dubarry von Heute Μια Ντιμπαρί της εποχής μας

Σκηνοθεσία: Alexander Korda. **Σενάριο:** Lajos Biró. **Φωτογραφία:** Fritz Arno Wagner. **Μουσική:** Werner R. Heymann. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Alfred Abel, Hans Albers, Jean Bradin, Eugen Burg, Maria Corda, Alfred Gerasch, Lotte Lorring, Albert Pauling, Friedrich Kaybier. **Διάρκεια:** 112'. **Ασπρόμαυρη. Βωβή. Παραγωγή:** 1927, Josef Somlo-Γερμανία

Η ιστορία της ταινίας διαδραματίζεται στο Παρίσι, κέντρο της νυχτερινής διασκέδασης, των τάσεων της μόδας, του έρωτα και της αμαρτίας. Η μοίρα μιας φτωχής πωλήτριας η οποία -χάρη σ' ένα άγγιγμα της θεάς τύχης- γίνεται διάσημο μαυκεν, διασταυρώνεται με τη μοίρα ενός βασιλιά που αγωνίζεται να διατηρηθεί στο θρόνο του, προσπαθώντας απεγνωσμένα να αποτρέψει ένα στρατιωτικό πραξικόπημα στη χώρα του με στόχο την ανατροπή του...

Σκοτεινά πολιτικά παιχνίδια, ίντριγκες, δολοπλοκίες και ερωτισμός, μπλέκονται αζεδιάλυτα μέσα σ' ένα κλίμα γοητευτικής παρακμής και έκλυσης των ηθών. Η Marlene Dietrich παίζει το μικρό ρόλο μιας όμορφης και «ερωτικά πολύπειρης» νεαρής κοπέλας και η σύντομη εμφάνισή της αρκεί για να επιβεβαιώσει τη μυστηριώδη σαγήνη, την αισθησιακή της λάμψη και την ερωτική της αύρα, σ' αυτήν την ταινία της εποχής του βωβού.

Die Frau, Nach der Man Sich Sehnt Η γυναίκα που όλοι ποθούν

Σκηνοθεσία: Curt Bernhardt. **Σενάριο:** Lasdislaus Vajda, βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του Max Brod. **Φωτογραφία:** Curt Courant, Hans Scheib. **Μουσική:** Walther Bransen, Edward Kilenyi, Giuseppe Becce. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Fritz Kortner, Frida Richard, Oskar Sima, Uno Henning. **Διάρκεια:** 77'. **Ασπρόμαυρη. Βωβή. Παραγωγή:** 1929, Hermann Grund για την Terra Productions-Γερμανία.

(Η ταινία είναι γνωστή και με τον τίτλο *Three Loves*)

Το εργοστάσιο της οικογένειας Λεμπλάν είναι στα πρόθυρα της χρεωκοπίας και ο γιος Χένρι παντρεύεται την πλούσια κόρη ενός βιομηχάνου, για να σώσει την οικογενειακή επιχείρηση. Στο ταξίδι του μέλιτος γνωρίζει τη Στάσα, μαγεύεται από την ομορφιά της και την ακολουθεί, εγκαταλείποντας την γυναίκα του. Η Στάσα όμως ζει με τον δόκτωρ Καρόφ, έναν άνθρωπο του υποκόσμου, ο οποίος την θεωρεί ιδιοκτησία του. Όταν ο Καρόφ αντιλαμβάνεται ότι την χάνει οριστικά απειλεί ότι θα ειδοποιήσει ο ίδιος την αστυνομία καταγγέλοντάς την ως συνεργό του· και πράγματι το κάνει, όταν οι Στάσα και ο Χένρι αποφασίζουν να φύγουν μαζί. Όταν φτάνει η αστυνομία, ο Καρόφ την πυροβολεί και η Στάσα πεθαίνει στην αγκαλιά του Χένρι.

Η Marlene Dietrich στο δεύτερο πρωταγωνιστικό της ρόλο γίνεται ακριβώς η γυναίκα του πόθου, μια μυστηριώδης, αινιγματική και σαγηνευτική γυναίκα, που όλοι ποθούν και που αφήνουν τα πάντα για χάρη της. Σ' αυτή την ταινία του βωβού, λίγους μήνες πριν την ανακάλυψη ο Πυγμαλίωνας την, Josef von Steinberg για να απογειωθεί μαζί του στο χώρο του θρύλου, η Marlene, μοιάζει ώριμη, σαν "έτοιμη από καιρό", για το μεγάλο βήμα.

Der Blaue Engel / Ο γαλάζιος άγγελος

Σκηνοθεσία: Josef von Sternberg. **Σενάριο:** Carl Zuckmayer, Karl Vollmöller, Robert Liebmann, βασισμένο στην νουβέλα του Heinrich Mann *Ο καθηγητής Ούνρατ*. **Φωτογραφία:** Günther Rittau. **Μουσική:** Friedrich Hollaender. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Emil Jannings, Kurt Gerron, Rosa Valetti, Hans Albers, Hans Roth, Reinhold Bernt. **Διάρκεια:** 99'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1930, Erich Pommer για την UFA-Γερμανία

Ο πουριτανός και ηθικολόγος καθηγητής Ρατ, μαθαίνοντας ότι οι μαθητές του συχνάζουν στο καμπαρέ «Γαλάζιος Άγγελος», πηγαίνει για να τους πιάσει «επ' αυτοφώρ», αλλά εκεί πέφτει στα δίκτυα της τραγουδίστριας Λόλα Λόλα και ξελογιάζεται από τη λάγνα ομορφιά της και την πρόκληση σεξουαλικότητά της. Για χάρη της εγκαταλείπει το σχολείο, την παντρεύεται και καταλήγει να περιοδεύει μαζί της μ' έναν θίασο πλανόδιων θεατρίνων, συμμετέχοντας και ο ίδιος, εκτελώντας ένα νούμερο όπου μιμείται τον κόκορα μ' ένα πολύ πετυχημένο «κι-κι-ρι-κι». Όταν αντιλαμβάνεται ότι η Λόλα Λόλα τον απατά, από τη ζήλεια του αποπειράται να σκοτώσει τους εραστές και, τρελαμένος ολότελα, καταλήγει στο παλιό του λύκειο, όπου πεθαίνει αγκαλιά με την καθηγητική του έδρα.

Η ταινία που έκανε παγκόσμια σταιρ εν μία νυκτί τη Marlene Dietrich, αφηγείται τον τραγικό ξεπεσμό ενός ανθρώπου που φθάνει στα έσχατα όρια του εξευτελι-

Die Frau, Nach der Man Sich Sehnt

Der Blaue Engel

Morocco

Shanghai Express

“Εάν δεν είχε τίποτε άλλο παρά μόνο την φωνή της, θα μπορούσε και μόνο μ'αυτή να σου ραγίσει την καρδιά.

Αλλά διαθέτει επίσης αυτό το θεϊκό κορμί και την πέρα από τον χρόνο, ομορφιά του προσώπου της.”

Ernest Hemingway

σμού και της ταπείνωσης θυσιάζοντας τον εαυτό του στο βωμό της σαρκικής ηδονής. Στο ρόλο της Λόλα Λόλα η Dietrich είναι ένα κράμα φετιχισμού, σαδισμού και «χυδαίας» σεξουαλικότητας, με την «αθωότητα» μιας πεταλούδας της νύχτας, που στο πέταγμά της καίει τους άντρες με την ερωτική της φλόγα. Είναι η απόλυτη ενσάρκωση της ερωτικής επιθυμίας, το σκοτεινό αντικείμενο του πόθου, ένα θανατηφόρο όπλο ξελογιάσματος που οδηγεί τον αξιοσεβαστο καθηγητή στον αφανισμό.

Morocco / Μαρόκο

Σκηνοθεσία: Josef von Sternberg. **Σενάριο:** Jules Furthman, βασισμένο στο διήγημα *Amy Jolly* του Benno Vigny. **Φωτογραφία:** Lee Garmes, με βοηθό οπερατέρ τον Lucien Ballard. **Μουσική:** Héctor Crémieux, Karl Hajos. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Gary Cooper, Adolphe Menjou, Paul Porcasi. **Διάρκεια:** 90'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1930, Hector Turnbull για την Paramount-ΗΠΑ

Στο Μαρόκο η λεγεώνα των ξένων προχωρά προς το Μογκαντόρ και στο μυαλό των σκληροτράχηλων λεγεωνάριων υπάρχουν μονάχα το πιστό και οι γυναίκες. Η τραγουδίστρια Άμι Τζολί φθάνει από το Παρίσι για να τραγουδήσει στο καμπαρέ του Τίντο. Εκεί θα τη δει ο λεγεωνάριος Τομ Μπράουν να τραγουδά και θα μαγευτεί από τη σαγηνευτική της παρουσία. Οι μοναχικές ζωές τους θα συναντηθούν σε μια ερωτική σχέση χωρίς αύριο: αυτή αντικείμενο λατρείας ενός πλούσιου άντρα, που τη θέλει αποκλειστικά για τον εαυτό του, αυτός μπροστά σε μια επικίνδυνη αποστολή που τον περιμένει. Ποιο θα είναι το μέλλον του έρωτά τους;

Με την ταινία αυτή γεννιέται και εδραιώνεται ο μύθος της Marlene Dietrich στην Αμερική. Εδώ, ο Josef von Sternberg, έχοντας ολοκληρώσει τη μεταμόρφωσή της, δεν επαναλαμβάνει την εικόνα της του *Γαλάζιου Αγγέλου*, αλλά μεταλλάσσει το μοντέλο του για να την επιβάλλει στο αμερικανικό κοινό. Η Dietrich δεν είναι πια ένα όπλο ερωτικού αφανισμού, αλλά το θύμα του ερωτικού πάθους, αιθέρια και εύθραυστη ύπαρξη που υποτάσσεται στη γοητεία του σκληρού λεγεωνάριου, ακολουθώντας το δρόμο της καρδιάς της ξυπόλητη στην έρημο. Είναι χαρακτηριστική η στρατηγική του Sternberg: στην Αμερική προβλήθηκε πρώτα το *Μαρόκο* και μετά την αποδοχή της Dietrich και τη μεγάλη εμπορική επιτυχία της ταινίας, επέτρεψε την προβολή του *Γαλάζιου Αγγέλου*, εκτοξεύοντας οριστικά το δημιούργημά του στην κορυφή. Με το Μαρόκο προβάλλεται για πρώτη φορά και η αινιγματική ανδρόγυνη εικόνα της, αφού εμφανίζεται να τραγουδά με σμόκιν ενώ το ερωτικό φίλι που δίνει σε μία άλλη γυναίκα σε μια σκηνή της ταινίας οδήγησε κάποιον κριτικό να γράψει ότι: «είναι η μόνη γυναίκα που μπορεί να κάνει τις άλλες γυναίκες να την ποθούν».

Shanghai Express / Σαγκάν Εξπρές

Σκηνοθεσία: Josef von Sternberg. **Σενάριο:** Jules Furthman βασισμένο σε μια ιστορία του Harry Hervey. **Φωτογραφία:** Lee Garmes, James Wong Howe. **Μουσική:** W. Franke Harling, Rudolph G. Kopp. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Clive Brook, Anna May Wong, Warner Oland, Eugene Pallette, Lawrence Grant. **Διάρκεια:** 84'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1932, Adolph Zukor για την Paramount-ΗΠΑ

Στην επαναστατημένη Κίνα του 1931, μία ομάδα ανδρών ταξιδεύει με το τρένο από το Πεκίνο στη Σαγκάι. Ανάμεσά τους ο Άγγλος στρατιωτικός γιατρός Ντόναλντ Χάρβεϊ, ο μυστηριώδης Κινέζος Τσανγκ, η νεαρή Κινέζα Χου Φέι και η Μανταλέν, μια πασίγνωστη εταίρα στα λιμάνια της Κίνας με το όνομα Σαγκάν Λίλυ (το Άνθος της Σαγκάης), παλιά ερωτική φλόγα του γιατρού. Σε κάποιο σταθμό της διαδρομής οι επαναστάτες καταλαμβάνουν το τρένο και ο Τσανγκ αποκαλύπτεται ως ο αρχηγός των ανταρτών. Όταν η Μανταλέν αρνηθεί τις φορτικές ερωτικές του προτάσεις, ο γιατρός θα την υπερασπιστεί, θα κρατηθεί ως όμηρος από τους επαναστάτες, η παλιά φλόγα του έρωτά τους θα ανάψει ξανά και τα πράγματα θα πάρουν μια απροσδόκητη τροπή... Στην τέταρτη συνεργασία της με τον Sternberg, σ' ένα μελόδραμα γεμάτο μυστήριο, έρωτα, παγίδες, ανατροπές, προδοσία και έγκλημα, η Dietrich είναι εκθαμβωτική: αινιγματική, εξωτική και αισθησιακή, είναι μια ερωτική συλλογική φαντασίωση. Μια ιέρεια-πόρνη, ένας κινούμενος άλυτος γρίφος από μυστικά και ψέματα, που δυνάμικα ανήκει σε όλους όσους μπορούν να πληρώσουν, αλλά και σε κανέναν, αφού κανείς δεν μπορεί να την κατέχει ολοκληρωτικά, να αγγίξει πραγματικά τον πυρήνα της ομορφιάς της. Διάσημη παραμένει η ατάκα της στον παλιό της αγαπημένο: «Χρειάσθηκαν πολλοί άντρες για να αλλάξουν το όνομά μου σε Σαγκάν Λίλυ».

The Scarlet Empress / Η τραγική Τσαρίνα

Σκηνοθεσία: Josef von Sternberg. **Σενάριο:** Manuel Komroff βασισμένο στο ημερολόγιο της Αικατερίνης της Μεγάλης. **Φωτογραφία:** Bert Glennon. **Μουσική:** Felix Mendelssohn-Bartholdy, Πιωτ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι, Richard Wagner. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, John Lodge, Sam Jaffe, Louise Dresser, Aubrey Smith, Gavin Gordon. **Διάρκεια:** 104'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1934, Emanuel Cohen, Josef von Sternberg για την Paramount-ΗΠΑ

Η νεαρή πριγκίπισσα Σοφία φτάνει το 1743, σε ηλικία 14 ετών, από τη Γερμανία στη Ρωσία, για να παντρευτεί το Μεγάλο Δούκα Πέτρο, διάδοχο του θρόνου. Βρίσκεται εγκλωβισμένη ανάμεσα στην καταπιεστική εξουσία της Αυτοκράτειρας Ελισαμπέτας και σ'έναν αδιάφορο σύζυγο. Γυναίκα οξυδερκής, δολοπλόκος και αδιάστακτη, ασκώντας μια πολιτική μακιαβελικού τύπου, δολοφονεί το σύζυγό της και το 1762 ανεβαίνει στο ρωσικό θρόνο ως Αικατερίνη η Μεγάλη. Έμεινε στην ιστορία για τις μεγάλες διπλωματικές και διοικητικές της ικανότητες, για τη φωτισμένη, εν πολλοίς, δεσποτεία της, αφού επηρεασμένη από το Διαφωτισμό υποστήριξε τις τέχνες και τα γράμματα, αλλά και για την ακόλαστη και χωρίς ηθικούς φραγμούς προσωπική της ζωή. Η έκτη συνεργασία του ζευγαριού Sternberg-Dietrich είναι και η πιο εντυπωσιακή σε ότι αφορά το εικαστικό μέρος: κοστούμια (μεγαλοφυείς εμπνεύσεις από τον προσωπικό της ενδυματολόγο Travis Banton), σκηνικά, εξαιρετικές φωτοσκιάσεις κ.λπ., όλα στην υπηρεσία της μεγαλεπήβολης και μπαρόκ σκηνοθεσίας. Στην ταινία αυτή, μέσα από το οραματικό βλέμμα του Sternberg, η Dietrich απογειώνεται και μοιάζει να αιωρείται ανάμεσα στο ιστορικό πρόσωπο που ενσαρκώνει και σε μια εξιδανικευμένη του μορφή, που ζει την αυτοκαταστροφική της ζωή πιο κοντά στην αχλύ του Μύθου παρά στην Ιστορία.

Desire / Ο πόθος

Σκηνοθεσία: Frank Borzage. **Σενάριο:** Edwin Justus Mayer, Waldemar Young, Samuel Hoffenstein βασισμένο στο θεατρικό έργο των Hans Székely και Robert A. Stemmle. **Φωτογραφία:** Charles Lang, Victor Milner. **Μουσική:** Friedrich Hollaender, Leo Robin. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Gary Cooper, John Halliday, William Frawley, Ernest Cossart, Akim Tamiroff. **Διάρκεια:** 89'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1936, Ernst Lubitsch για την Paramount-ΗΠΑ

Η Μαντλέν, μια σοφιστική και γκλαμουράτη λωποδύτρια, κλέβει ένα κολιέ από μαργαριτάρια στο Παρίσι και χρησιμοποιεί τον φαινομενικά αφελή αμερικανό μηχανικό αυτοκινήτων Τομ Μπράντλεϊ για να περάσει το εμπόρευμα από τα Γαλλο-Ισπανικά σύνορα. Τα πράγματα όμως παίρνουν μιαν απροσδόκητη τροπή, αφού για να πάρει πίσω τα μαργαριτάρια πρέπει να ξεπεράσει το «εμπόδιο» του έρωτα που ενσκήπτει απρόβλεπτος...

Η ταινία είναι μία άψογη αμερικανική κομεντί στην καλύτερη παράδοση του είδους -παραγνωρισμένη στη εποχή της-, μια εκλεπτυσμένη αισθηματική περιπέτεια με πνευματώδεις διαλόγους και φινετσάτο χιούμορ. Σκηνοθετημένη από τον Frank Borzage, διαθέτει το περίφημο touch (άγγιγμα) του Ernst Lubitsch, ο οποίος είχε και την καλλιτεχνική εποπτεία και επιμέλεια της ταινίας. Αλλά ενώ στον Lubitsch οι ήρωες συχνά χρησιμοποιούνται σαν αντικείμενα που (εξ)υπηρετούν τους σκοπούς της σκηνοθεσίας, στον Borzage είναι τα αντικείμενα (εν προκειμένω το μαργαριταρένιο κολιέ) που χρησιμοποιούνται για να εξελιχθούν οι χαρακτήρες των ηρώων και να αποκαλύψουν σταδιακά το βαθύτερο εαυτό τους και τα πραγματικά τους συναισθήματα.

Angel / Άγγελος

Σκηνοθεσία: Ernst Lubitsch. **Σενάριο:** Guy Bolton, Russell G. Medcraft, Samson Raphaelson βασισμένο στο ομώνυμο θεατρικό έργο του Melchior Lengyel. **Φωτογραφία:** Charles Lang. **Μουσική:** Friedrich Hollaender, Leo Robin. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, Herbert Marshall, Melvyn Douglas, Edward Everett Horton, Ernest Cossart. **Διάρκεια:** 91'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1937, Ernst Lubitsch για την Paramount-ΗΠΑ

Ο Άντονι Χάλτον ζει στο Παρίσι μια σύντομη ερωτική περιπέτεια με μια πανέμορφη γυναίκα, την οποία ξερει μονάχα με το όνομα «Άγγελος». Στην Αγγλία διηγείται την ιστορία στον παλιό του γνώριμο διπλωμάτη Φρέντερικ Μπάρκερ. Όταν ο Μπάρκερ τον καλεί στο σπίτι του για δείπνο, ο Χάλτον, έκπληκτος, αναγνωρίζει στο πρόσωπο της συζύγου του διπλωμάτη τον Άγγελο. Την πείθει για μια νέα συνάντηση στο Παρίσι, αλλά αυτή την φορά ο σύζυγος είναι ενήμερος και τη θέτει προ των ευθυνών της: στο κρίσιμο δίλημμα, ο Άγγελος αποφασίζει να μείνει με τον άντρα της. Πρόκειται για μια ταινία-κομψοτέχνημα, από τις καλύτερες του Lubitsch, όπου το μαγικό του άγγιγμα είναι φανερό και μάλιστα στο έπακρο. Ο τρόπος σκηνοθετικού

The Scarlett Empress

Desire

Angel

Seven Sinners

Marlene

“Δεν την προίκισα εγώ με προσωπικότητα που δεν ήταν ήδη η δική της και δεν της έδωσα τίποτα που η ίδια δεν διέθετε ήδη.”

Josef von Sternberg

χειρισμού των διφορούμενων καταστάσεων που δημιουργούνται ανάμεσα στους ήρωες, όπου τα πάντα παίζονται ανάμεσα στον υπαινισμό και το ευφυολόγημα, είναι υποδειγματικός. Η υπέροχη, μέσα στα πιο υπέροχα φορέματα, διακριτική σύζυγος και αινιγματική ερωμένη, εντυπωσιάζει με τις χαμηλών τόνων ερμηνευτικές της ικανότητες σ'έναν απαιτητικό ρόλο που κινείται στην κόψη του ξυραφιού και είναι αψεγάδιαστη.

Seven Sinners / Οι επτά αμαρτωλοί

Σκηνοθεσία: Tay Garnett. **Σενάριο:** John Meehan, Harry Tugend βασισμένο σε μια ιστορία των Ladislav Fodor και László Várad. **Φωτογραφία:** Rudolph Maté. **Μουσική:** Hans J. Salter, Frank Skinner. **Ηθοποιοί:** Marlene Dietrich, John Wayne, Albert Dekker, Broderick Crawford, Anna Lee, Mischa Auer, Billy Gilbert, Richard Carle. **Διάρκεια:** 87'. **Ασπρόμαυρη. Παραγωγή:** 1940, Joe Pasternak-ΗΠΑ

Η Μπιζού, προσπαθώντας να ξεφύγει από το παρελθόν της, ταξιδεύει από νησί σε νησί στον Νότιο Ειρηνικό, τραγουδώντας στα καμπαρέ και γίνεται διάσημη ανάμεσα στους ναυτικούς της περιοχής.

Σε κάθε καμπαρέ που τραγουδάει ξεσπούν ταραχές και συμπλοκές ανάμεσα στους ναύτες αφού όλοι την ερωτεύονται μαγεμένοι από την αισθησιακή της παρουσία. Μετά από πολλές περιπλανήσεις φθάνει στο νησί Μπόνι Κόμπα και στο καμπαρέ "Οι Επτά Αμαρτωλοί". Εκεί ο έρωτας της μ'έναν αξιωματικό του Ναυτικού του Νταν Μπρεντ, δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στην Ναυτική Διοίκηση ενώ στη διαμάχη μπλέκεται και ο Αντρο, ένας άνθρωπος του υποκόσμου που την θεωρεί ιδιοκτησία του...

Τραγουδώντας μερικά από τα καλύτερα τραγούδια της και φορώντας απίθανα φορέματα (από εκκεντρικές τουαλέτες μέχρι ναυτική περιβολή) η Dietrich έχει μια λαμπερή σκηνική παρουσία. Ο παλαίμαχος Tay Garnett σκηνοθετεί με ξέφρενους ρυθμούς αυτήν την ναυτική εξωτική περιπέτεια (απολαυστικές οι σκηνές των ξυλοδαρμών και των συμπλοκών) ενώ η Marlene στο πλευρό του John Wayne το διασκεδάζει, αφού η ταινία είναι ουσιαστικά μια έξοχη παρωδία της μυθικής της εικόνας.

Marlene / Μαρλέν

Σκηνοθεσία: Maximilian Schell. **Σενάριο:** Meir Dohnal, Maximilian Schell. **Φωτογραφία:** Henry Hauck, Pavel Hispler, Ivan Slapeta. **Εμφανίζονται:** Marlene Dietrich (φωνή), Annie Albers, Bernard Hall, Maximilian Schell, Marta Rakosnik, Patricia Schell, Ivana Spinell, William von Stranz. **Διάρκεια:** 94'. **Εγχρωμη. Ντοκιμαντέρ. Παραγωγή:** 1983, Norbert Bittmann, Zev Braun, Karel Dirka για την OKO Filmproduktion-Γερμανία

«Το παρελθόν δεν με ενδιαφέρει. Στα 20 μου δεν ήμουν τίποτα. Στα 82 μου δεν είμαι παρά μια οποιαδήποτε γυναίκα. Στο ενδιάμεσο ήμουν ηθοποιός. Δεν έχω τίποτα περισσότερο να πω», λέει με την χαρακτηριστική βραχνή φωνή της στο ντοκιμαντέρ που γύρισε για αυτήν ο Αυστριακός ηθοποιός Maximilian Schell, το 1983. Στην ταινία, όπου η ίδια αρνήθηκε να εμφανιστεί, την ακούμε να μιλά για την πολυτάραχη ζωή της στα γερμανικά και στα αγγλικά. Πρόκειται για ένα ιδιότυπο και εξαιρετικά ενδιαφέρον ντοκιμαντέρ-βιογραφία, αφού η μόνη ηχητική του επένδυση είναι η φωνή μιας γυναίκας που υπήρξε μια από τις μεγαλύτερες ντίβες του 20ού αιώνα. Μιας γυναίκας που μας μιλά ήδη από την άλλη όχθη του χρόνου, με το πάθος της απόστασης, αλλά και της αυτογνωσίας ενός ανθρώπου που έχει κατακτήσει τον εαυτό του (και τον κόσμο). Η ταινία περιέχει, εκτός από σκηνές των ταινιών της από την εποχή του βωβού μέχρι την τελευταία της κινηματογραφική εμφάνιση στο πλευρό του David Bowie το 1978 στο Ζιγκολό, και μοναδικό αρχειακό υλικό: σκηνές από τις μουσικές της παραστάσεις, οι πρεμιέρες των οποίων προκαλούσαν κυκλοφοριακή συμφόρηση σε πόλεις όπως Νέα Υόρκη, Παρίσι, Λονδίνο, Τόκιο, Ρίο, φωτογραφήσεις της από τους διασημότερους φωτογράφους του αιώνα, ενώ μιλούν γι'αυτήν με θαυμασμό και δέος μεγάλοι σκηνοθέτες και άνθρωποι του θεάματος που συνεργάστηκαν μαζί της. Αρκετές φορές στην ταινία, τα γυρίσματα της οποίας έγιναν στο διαμέρισμά της στην Avenue Montaigne στο Παρίσι -και το οποίο ο Schell κινηματογραφεί λεπτομερώς- αντιλαμβάνομαστε την ένταση ανάμεσά τους στην διάρκεια της συνομιλίας-συνέντευξης, όπως δηλώνει εξάλλου και ο ίδιος ο σκηνοθέτης-ηθοποιός που είχε παίξει μαζί της το 1961 στην *Δίκη της Νυρεμβέργης* του Stanley Kramer: «Πολλές φορές διαφωνήσαμε και άλλες τόσες έφυγα οργισμένος από το σπίτι της, πράγμα που φαίνεται στην ταινία και άρεσε στην Dietrich. Για μένα είναι πάντοτε μια γυναίκα πολύ γοητευτική, με σπάνια προσωπικότητα και ήθος».

Επιμέλεια: Θωμάς Λιναρakis

Η 60η Μόστρα της Βενετίας

(27 Αυγούστου-6 Σεπτεμβρίου)

και η πληθώρα των Φεστιβάλ της νέας σχολικής περιόδου

■ ΕΚΙΝΑΕΙ η περίοδος των κινηματογραφικών φεστιβάλ όπως τα ■ σχολεία, τα πανεπιστήμια και η λειτουργία των αιθουσών του ■ Ολύμπιον. Τα φεστιβάλ πληθαίνουν ή κάτι σαν να γίνεται και το κοινό τους δίνει όλο και περισσότερο σημασία από χρόνο σε χρόνο. Έτσι αυτό το διάστημα, ενώ πιο σημαντικό, ανάλογα του μεγέθους και της ποιότητάς του παραμένει το Φεστιβάλ Βενετίας, έχει χρονικά κοντά του το Φεστιβάλ αμερικανικών ταινιών της Ντοβίλ (με πρόεδρο της κριτικής επιτροπής τον πολωνό Ρομάν Πολάνσκι) και το Φεστιβάλ του Τορόντο. Ακολουθεί το Φεστιβάλ στο Σαν Σεμπαστιάν και μερικά άλλα μικρότερα.

ALEJANDRO GONZALES INARRITU

Ταινία-Φεστιβάλ-Ενημέρωση

Μια ταινία πέρα από προϊόν για να διασκεδάσει το θεατή είναι επιπλέον κι ένα μέσο πληροφόρησης. Τα κινηματογραφικά φεστιβάλ είναι οι χώροι που διοχετεύονται ταινίες ή πληροφορίες με τη λιγότερη δυνατή οικονομική λογοκρισία. Η «λογοκρισία» της Δύσης απέναντι στα προϊόντα ενημέρωσης της κοινής γνώμης δεν σχετίζεται με τις ιδεολογίες αλλά συνήθως με κριτήρια οικονομικού κέρδους. Δηλαδή, με την υπεραξία που προσφέρει η κάθε είδηση. Τα κριτήρια επιλογής στα φεστιβάλ είναι αισθητικά. Η αλήθεια που φέρνει μια ταινία μαζί της και τη μεταφέρει στο συναισθηματικό κόσμο του θεατή, ανεβάζει και τις πιθανότητες συμμετοχής της σε κάποιο έγκυρο φεστιβάλ. Ωστόσο, οι ελληνικές ταινίες σπανίζουν στα διεθνή φεστιβάλ. Ανεξάρτητοι σκηνοθέτες απ' όλο τον κόσμο προσπαθούν να

μεταφέρουν ιστορίες από τους τόπους τους οι οποίες να αποκαλύπτουν μια ιδιαίτερη πλευρά του εσωτερικού των κοινωνιών τους. Ενώσω φαινομενικά η κατάσταση πραγμάτων της παγκόσμιας κοινότητας βρίσκεται στα όρια της απελπισίας, συχνά της δίνεται ελπιδοφόρα διέξοδος! Στο περσινό πρόγραμμα της Μόστρα υπήρχε μια συλλογική ταινία η 11η Σεπτεμβρίου (έντεκα εντεκάλεπτα εμπνευσμένα από το γεγονός, φτιαγμένα από διαφορετικούς κινηματογραφιστές) η οποία συνάψιζε τις δυνατότητες του κινηματογράφου να προκαλέσει σεμνό διάλογο με τα καθημερινά συμβάντα. Ένας από τους έντεκα σκηνοθέτες ο μεξικανός Αλεχάντρο Ινάρριτου με την πλέον ριζοσπαστική οπτικοακουστική πρόταση, ξεχωρίζει στο φετινό πρόγραμμα της Μόστρα.

Αστέρες και ανεξάρτητοι δημιουργοί

Οι περίπατοι των αστέρων από φεστιβάλ σε φεστιβάλ το Σεπτέμβριο είναι αρκετά συχνό ώστε να προλάβουν να προωθήσουν τις ταινίες που συμμετέχουν με τον καλύτερο τρόπο. Οι διοργανωτές από τη μεριά τους, τους αναζητούν για να ικανοποιήσουν το κοινό. Έτσι η συνταγή της επιτυχίας συμπεριλαμβάνει αποκλειστικότητες αστέρων για να κάνουν τη δουλειά τους οι δημοσιογράφοι, να

Η Sabiha Sumar και η Kirron Kher, σκηνοθέτες και ηθοποιοί της ταινίας Κοιμώμενο νερό

χαρεί το κοινό... σε συνδυασμό με ποιοτικό ανεξάρτητο κινηματογράφο. Όπως πληθαίνουν τα φεστιβάλ, έτσι πληθαίνει και η προσφορά ταινιών από νέους κινηματογραφιστές που βρίσκουν εύκολες διεξόδους λόγω της εύχρηστης τεχνολογίας... ωστόσο, οι αιθουσες των κινηματογράφων συνεχίζουν να προβάλλουν τυποποιημένες ταινίες, εύκολες λύσεις, οι οποίες συνοδεύονται από τα απαραίτητα εργαλεία καθοδήγησης του κοινού. Στο Φεστιβάλ του Λοκάρνο, μέσα Αυγούστου, έσκαγε ο τζιτζίκας μέσα σε αίθουσες κι έξω από αυτές. Το θέρετρο των κεντροευρωπαίων απέκτησε τη χάρη τριτοκοσμικής λουτρόπολης. Από την εκεί βράβευση της Πακιστανής σκηνοθέτιδας Σαμπίκα Σουμάρ για την ταινία *Eau dormante* (Κοιμώμενο Νερό) γίνεται αντιληπτό πως υπάρχει μια τάση να υποστηρίζονται ταινίες από χώρες που βρίσκονται στο περιθώριο της παγκόσμιας κοινότητας. Έτσι τουλάχιστον μπορεί να γίνει γνωστή μια πλευρά της ζωής αυτών των χωρών που είναι αποσπασμένη από το εφημέριο της επικαιρότητας.

τα φεστιβάλ του κόσμου

Επιμέλεια: Χρίστος Καλλίσης
tsigaras@otenet.gr

60. mostra internazionale d'arte cinematografica
venezia 27 agosto - 6 settembre 2003

Οι ταινίες του Διαγωνιστικού Τμήματος της 60ης Μόστρα

- **Marco BELLOCCHIO** *Buongiorno, notte*
Luigi Lo Cascio, Maya Sansa, Giovanni Calcagno
- **Paolo BENVENUTI** *Segreti di Stato*
Antonio Catania, David Coco, Sergio Graziani, Aldo Pugliesi, Francesco Guzzo
- **Randa CHAHAL SABBAG** *Le cerf-volant*
Flavia Bechara, Maher Bsaibes, Ziad Rahbani
- **Jacques DOILLON** *Raja*
Pascal Gregory, Najat Bessalem
- **Bruno DUMONT** *Twentynine Palms*
Katia Golubeva, David Wissak
- **Amos GITAI** *Alila*
Yael Abecassis, Yussuf Abu Warda, Liron Levo
- **Alejandro GONZALES INARRITU** *21 Grams*
Sean Penn, Benicio Del Toro, Naomi Watts
- **Christopher HAMPTON** *Imagining Argentina*
Antonio Banderas, Emma Thompson
- **IM SANGSOO** *A Good Lawyer's Wife*
Moon Sori, Hwang Jungmin
- **Srdjan KARANOVIC** *Loving Glances*
Senad Alihodzic, Ivana Bolanca
- **Takeshi KITANO** *Zatoichi*
Takeshi Kitano, Tadanobu Asano
- **Jan Jakob KOLSKI** *Pornography*
Krzysztof Majchrzak, Adam Ferency, Krzysztof Globisz
- **Carol LAI MIU SUET** *Floating Landscape*
Karena Lam Ka-Yan, Liu Ye, Ekin Cheng Yee-Kin
- **Noimie LVOVSKY** *Les sentiments*
Nathalie Baye, Pierre Bacri, Isabelle Carri
- **Manoel de OLIVEIRA** *A Talking Picture*
Léonor Silveira, John Malkovich, Catherine Deneuve, Stefania Sandrelli, Irene Papas
- **Margarethe von TROTTA** *Rosenstrasse*
Katja Riemann, Maria Schrader, Jürgen Vogel
- **Liang TSAI MING** *Goodbye Dragon Inn*
Lee Kang Sheng, Chen Shiang Chyi, Miao Tian
- **Edoardo WINSPEARE** *Il Miracolo*
Claudio D'Agostino, Carlo Bruni, Anna Ferruzzo, Stefania Casciaro
- **Michael WINTERBOTTOM** *Code 46*
Tim Robbins, Samantha Morton, Jeanne Balibar, Om Puri
- **Andrey ZVYAGINTSEV** *The Return*
Vladimir Garin, Ivan Dabronrdvav, Konstantin Lavronenko

Μερικά ονόματα

Το όνομα χρησιμοποιείται ως εργαλείο αναγνώρισης μιας ποιότητας. Το περιβάλλον της Βενετίας και του Λίντο που πραγματοποιείται το Φεστιβάλ κάνει την εμπειρία του κομμάτι καθοριστικού οδοιπορικού σε αστικό περιβάλλον. 60η φορά που διοργανώνεται το Φεστιβάλ Βενετίας κι ο ελβετικός καταγωγής διευθυντής του, ντε Χάντελν, (πέρσι τον θεωρούσαν προσωρινό, φέτος επιβεβαιώνει τον κανόνα «ουδέν μονιμότερο του προσωρινού») έχει εξασφαλίσει αξιόλογους σκηνοθέτες και ονόματα αστέρων. Μερικοί από τους συμμετέχοντες εκτός συναγωνισμού είναι ο Γούντι Άλεν, οι αδελφοί Κοέν, ο Τζίμ Τζάρμους και ο Ρόμπερτ Ροντρίγκεζ. Ο Όλιβερ Στόουν παρουσιάζει ακόμη ένα ντοκιμαντέρ (*Persona Non Grata*) με θέμα το παλαιστινιακό. Ανάμεσα στους διαγωνιζόμενους είναι ο Ταϊβανέζος Τσάι Μινγκ - Λιάνγκ, ο ιάπωνας Τακέσι Κιτάνο, ο κορεάτης Ιμ Σανγκσου, οι γάλλοι Μπρουνό Ντιμόν, Ζάκ Ντουαγιόν, ο ισραηλινός Άμος Γκίτάι, η γερμανίδα Μαργκαρίτα φον Τρότε, ο βρετανός Μάικλ Γουίντερμποτομ. Στις μικρού μήκους ταινίες ξεχωρίζει η Ανιές Βαρντά. Στα υπόλοιπα τμήματα της Μόστρα παρουσιάζουν δουλειές τους οι Ματζίμ Ματζιντί, Σοφία Κόπολα, Τζον Σέηλς, Ραούλ Ρουίζ, Γκάη Μόντιν και αρκετοί νέοι κινηματογραφιστές-φορείς πιθανών ευχάριστων εκπλήξεων.

Anything else

Persona non Grata

Takeshi Kitano

ΕΦΕΥΡΕΤΕΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

RENAULT MEGANE

STAR CAR

Κέρδισε με 5 αστέρια την υψηλότερη διάκριση στα crash tests ασφαλείας του EURO NCAP και το προνόμιο να είναι το ασφαλέστερο αυτοκίνητο στην κατηγορία του. Συγχρόνως ανακηρύχθηκε "Αυτοκίνητο της χρονιάς 2003" από 58 δημοσιογράφους που εκπροσωπούν 22 Ευρωπαϊκές χώρες.

www.renault.gr

www.euroncap.com

Το Ασφαλέστερο στην κατηγορία του

Η Renault συνιστά elf

BBDO
ATHENS

Αυτοκίνητο της
χρονιάς 2003

Εκπομπές CO₂ (gr/km) 161 - 163, κατανάλωση (lt/100 km) εντός πόλης 8,8 - 9,1, εκτός πόλης 5,4 - 5,7, μικτός κύκλος 6,7 - 6,8

Ρωτήστε μας για το Κέντρο Ασφαλούς Οδήγησης SAFETRACK. Τηλ.: 210 - 9792625. Website: www.4tsafetrack.gr

